



Crna Gora
Pl Centar za stručno obrazovanje

IZVJEŠTAJ O RADU CENTRA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE CRNE GORE ZA 2021. GODINU

Odgovorno lice:

Duško RAJKOVIĆ, direktor

Novaka Miloševa br.18, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0)20 664 713; Fax: +382 (0)20 664 714; Direktor: +382 (0)20 664 117; Mob.tel: +382 (0)69 371 608

Web: www.cso.gov.me, www.cso.edu.me; E-mail: cso@gov.me; Direktor: dusko.rajkovic@cso.gov.me



SADRŽAJ:

1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA	7
1.1. IZRADA STANDARDA ZANIMANJA	7
1.2. IZRADA STANDARDA STRUČNIH KVALIFIKACIJA	11
1.3. IZRADA STANDARDA KVALIFIKACIJA NIVOVA OBRAZOVANJA	13
1.4. IZRADA OBRAZOVNIH PROGRAMA	15
1.5. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE NACIONALNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA I ISPITNIH KATALOGA ZA NJIHOVU PROVJERU	18
1.6. INICIJATIVE ZA RAZVOJ STRUČNIH KVALIFIKACIJA	20
1.7. OBUKA ČLANOVA RADNIH GRUPA ZA IZRADU DOKUMENATA ZA RAZVOJ KVALIFIKACIJA (SZ, SK, SKN, OP, IK).....	21
1.8. IZRADA MODULA SLOBODNIH AKTIVNOSTI	22
1.9. ORGANIZACIJA OKRUGLIH STOLOVA „PODRŠKA PRIVREDE U RAZVOJU NOVIH KVALIFIKACIJA POTREBNIH TRŽIŠTU RADA“	22
1.10. OBUKA NASTAVNIKA U OKVIRU IPA PROJEKTA „INTEGRACIJA KLJUČNIH KOMPETENCIJA U OBRAZOVNI SISTEM CRNE GORE“	25
1.11. OBUKA NASTAVNIKA U OKVIRU IPA PROJEKTA „RAZVOJ KVALIFIKACIJA STRUČNOG OBRAZOVANJA U SKLADU SA POTREBAMA TRŽIŠTA RADA“	26
1.12. OBUKA NASTAVNIKA ZA IMPLEMENTACIJU MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA	27
1.13. OBUKA DIREKTORA I POMOĆNIKA DIREKTORA SREDNJIH STRUČNIH I MJEŠOVITIH ŠKOLA U KOJIMA SE REALIZUJU MODULARIZOVANI OBRAZOVNI PROGRAMI.....	29
1.14. SAVJETOVANJE NASTAVNIKA OPŠTEOBRAZOVNIH PREDMETA KOJI REALIZUJU NASTAVU U MODULARIZOVANIM OBRAZOVNIM PROGRAMIMA.....	30
1.15. OBUKA KOORDINATORA/ PEDAGOGA/ PSIHOLOGA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA	31
1.16. RAD SA KOORDINATORIMA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA	33
1.17. SAVJETODAVNA PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA I ONLINE NASTAVE.....	34
1.18. UČEŠĆE U PRIPREMI STRUČNOG I ZAVRŠNOG ISPITA UČENIKA	37
1.19. UČEŠĆE U IZRADI MATERIJALA I UPUTSTAVA ZA NASTAVNIKE	39
2. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM	41
2.1. UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA.....	41
2.2. UNAPREĐENJE METODOLOGIJE ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO - VASPITNOG RADA USTANOVA STRUČNOG I OBRAZOVANJA ODRASLIH.....	42



2.3. OBUKA NASTAVNIKA ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA NASTAVE	42
2.4. PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI INTERNE EVALUACIJE I OBUCI EVALUATORA.....	42
2.5. PLANIRANJE, ORGANIZACIJA I REALIZACIJA OBUKA ZA NASTAVNIKE I DIREKTORE	43
2.6. UČEŠĆE U KOMISIJAMA	46
2.7. OBILAZAK POSLODAVACA I UTVRĐIVANJE MATERIJALNIH I KADROVSKIH USLOVA ZA UKLJUČIVANJE POSLODAVACA U DUALNO OBRAZOVANJE.....	46
2.8. UČESTVOVANJE I PRAĆENJE FORUMA ETF-A ZA UNAPREĐENJE I ODRŽAVANJE KVALITETA STRUČNOG OBRAZOVANJA, UČESTVOVANJE NA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I RADIONICAMA.....	46
2.9. ISTRAŽIVANJE, ANALIZA I KOMENTARI NA STRATEŠKA I ZAKONSKA DOKUMENTA.....	47
3. OBRAZOVANJE ODRASLIH	49
3.1. IZRADA STRATEŠKIH DOKUMENATA ZA OBLAST OBRAZOVANJA ODRASLIH.....	49
3.2. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA:	49
3.3. STRUČNA PODRŠKA U IZRADI SLJEDEĆIH PROGRAMA:	50
3.4. AKTIVNOSTI NA IZRADI ISPITNIH KATALOGA ZA STICANJE KLJUČNIH VJEŠTINA:	51
3.5. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJA I OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNIH DANA	51
3.6. PRAĆENJE REALIZACIJE OSNOVNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH I AKTIVNOSTI SA RE RODITELJIMA I AZILANTIMA.....	53
3.7. OSTALE AKTIVNOSTI	53
3.8. UČEŠĆE NA MEĐUNARODNIM I REGIONALNIM SKUPOVIMA	54
3.9. PROFESIONALNI RAZVOJ	55
3.10. DRUGE EDUKACIJE.....	55
4. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE	56
4.1. OPŠTA AKTA	56
4.2. JAVNE NABAVKE	56
4.3. SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA	57
4.4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	58
4.5. FINANSIJE.....	58
4.6. LICENCE ZA RAD U OBRAZOVNO-VASPITNIM USTANOVAMA	59
4.7. OSTALO	59
4.8. RADNA TIJELA: ODBOR ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I ODBOR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH	60
5. PROJEKTI	62



5.1. REALIZACIJA PROJEKTA EPALE NACIONALNA SLUŽBA PODRŠKE ZA CRNU GORU.....	62
5.2. TOKOM 2021. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ KVALIFIKACIJA, UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI U OKVIRU ČETIRI VELIKA PROJEKTA, ČIJE SU GLAVNE AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:	64
5.3. OSTALO	71



Lična karta ustanove

Puni naziv ustanove	JU Centar za stručno obrazovanje Crne Gore
Skraćeni naziv	CSO
Ime ustanove na engleskom jeziku	Vocational Educational and Training Centre of Montenegro
Adresa	Ul. Novaka Miloševa br. 18, Podgorica
Telefon	+38220664713
Faks	+38220664714
e-mail	cs@gov.me
Web stranica	www.cs.gov.me
Žiro račun	510000000021064075 CKB
Osnivač	Vlada Crne Gore
Odgovorno lice	Direktor Duško Rajković



Na osnovu člana 6 i 11 Odluke o Osnivanju Centra za stručno obrazovanje („Sl. list Crne Gore“, br. 27/14), Upravni odbor JU Centar za stručno obrazovanje, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, na sjednici od 19.09.2014. godine, donio je Statut javne ustanove Centar za stručno obrazovanje.

Centar u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih:

1. obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;
2. u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada i utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada;
3. obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet za obrazovanje i Ministarstvo prosvjete;
4. obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, standarda zanimanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;
5. obavlja istraživanja;
6. obavlja savjetodavni rad u ustanovama u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i institucijama povezanim sa vaspitanjem i obrazovanjem;
7. priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za stručne predmete u stručnom obrazovanju;
8. priprema profesionalne standarde za nastavno i vaspitno osoblje;
9. organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;
10. predlaže mjere za razvoj i uvođenje novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
11. prati eksperimente;
12. izdaje licence za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama u skladu sa zakonom;
13. obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Centra.

Prostorni uslovi i ljudski kapaciteti

Centar svoju djelatnost obavlja u kancelarijskim prostorijama koje se nalaze na adresi „Novaka Miloševa“ br. 18. Trenutno u Centru za stručno obrazovanje radi 31 zaposlenih.

MISIJA

Centar za stručno obrazovanje, kao razvojna, savjetodavna, istraživačka ustanova, uspostavlja i unapređuje sistem stručnog obrazovanja, usavršavanja i oposobljavanja u cilju stvaranja stručnog kadra, osposobljenog za uključivanje u tržište rada, nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje, u skladu sa ličnim, socijalnim i ekonomskim interesima.

VIZIJA

Centar za stručno obrazovanje je savremena i uticajna, razvojna, savjetodavna i istraživačka ustanova, prepoznata kao pouzdan partner od strane relevantnih nacionalnih i međunarodnih subjekata, koja kompetentnim i motivisanim kadrom stvara uslove za kvalitetno, fleksibilno i efikasno stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, u skladu sa evropskim standardima.



1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA

1.1. IZRADA STANDARDA ZANIMANJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom, tokom januara su održani sastanci radnih grupa u cilju finalizacije standarda zanimanja koji su započeti u oktobru 2020. godine. Radne grupe, koje su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Tokom prvog kvartala 2021. godine, završeni su i usvojeni sljedeći standardi zanimanja:

Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

1. Moler/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
2. Monter suve gradnje/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
3. Keramičar/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
4. Podopolagač/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
5. Pomoćnik izvođača završnih građevinskih radova/ II, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije

6. Mašinski tehničar termoenergetskih sistema/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
7. Mašinski tehničar hidroenergetskih sistema/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
8. Mašinski tehničar sistema iz obnovljivih izvora energije/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
9. Mašinski tehničar grijanja, klimatizacije i ventilacije/ IV1, 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
10. Mehaničar termoenergetskih postrojenja/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
11. Mehaničar hidroenergetskih postrojenja/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije
12. Mehaničar sistema iz obnovljivih izvora energije/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije



13. Instalater grijanja, klimatizacije i ventilacije/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

14. Pomoćnik instalatera grijanja, klimatizacije i ventilacije/ II, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

15. Zubni tehničar za mobilnu protetiku/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

16. Zubni tehničar za fiksnu protetiku/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

17. Stomatološki asistent/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

18. Medicinski tehničar za biohemijsku laboratorijsku dijagnostiku i transfuziju/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

19. Medicinski tehničar u mikrobiološkoj laboratoriji/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

20. Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

21. Zdravstveno sanitarni tehničar/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina

22. Tehničar dizajna proizvoda na bazi drveta/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

23. Tehničar CNC obrade drveta/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

24. Stolar za namještaj/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

25. Građevinski stolar/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

26. Tapetar/ III, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

27. Pomoćnik stolara i tapetara/ II, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

28. Sobarica/ II, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

29. Agencijski službenik/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije



30.Recepcioner za wellnes i spa/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

31.Recepcioner/ IV1, usvojen 03.03.2021. na X sjednici Savjeta za kvalifikacije

U skladu sa planom i prethodno utvrđenom dinamikom, tokom oktobra su formirane radne grupe za izradu novih standarda zanimanja na osnovu kojih će se raditi obrazovni programi za školsku 2022/23. godinu. Radne grupe, koje su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Tokom oktobra je započeta izrada sljedećih standarda zanimanja koji su u krajem decembra u fazi pregleda od strane koordinatora i unošenja izmjena:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, podsektor: Mašinstvo

1. SZ Tehničar obrade rezanjem na konvencionalnim mašinama, nivo IV1
2. SZ Tehničar obrade rezanjem na CNC mašinama, nivo IV1
3. SZ Obradivač metala bušenjem, nivo III
4. SZ Obradivač metala struganjem, nivo III
5. SZ Obradivač metala glodanjem, nivo III
6. SZ Obradivač metala brušenjem, nivo III
7. SZ Pomoćnik obradivača metala na konvencionalnim mašinama, nivo II
8. SZ Operater na CNC mašinama, nivo III
9. SZ Pomoćnik operatera na CNC mašinama, nivo II
10. SZ Tehničar za dizajn u mašinstvu, nivo IV1
11. SZ Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, nivo IV1

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Drumski saobraćaj

12. Tehničar za prevoz putnika u drumskom saobraćaju, nivo IV1
13. Tehničar za transport tereta u drumskom saobraćaju, nivo IV1
14. Tehničar za bezbjednost u drumskom saobraćaju, nivo IV1
15. Tehničar za logistiku i intermodalni transport, nivo IV1
16. Vozač motornog vozila za prevoz putnika, nivo III
17. Vozač motornog vozila za transport tereta, nivo III
18. Pomoćnik u drumskom saobraćaju, nivo II

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Poljoprivreda



19. Tehničar stočarstva, nivo IV1
20. Tehničar voćarstva i vinogradarstva, nivo IV1
21. Tehničar ratarstva i povrtarstva, nivo IV1
22. Proizvođač u stočarskoj proizvodnji, nivo III
23. Voćar-Vinogradar, nivo III
24. Ratar-Povrtar, nivo III
25. Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača, nivo II

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo

26. Zdravstveni tehničar za rad u hospitalnim ustanovama, nivo IV1 i
27. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama primarne zdravstvene zaštite, nivo IV1
28. Zdravstveni tehničar za rad u predškolskim ustanovama, nivo IV1
29. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama za gerijatriju i palijativnu njegu, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Metalurgija

30. Tehničar industrije aluminijuma, nivo IV1
31. Tehničar industrije čelika, nivo IV1
32. Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju, nivo III
33. Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju, nivo III

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Grafičarstvo

34. Tehničar grafičke pripreme štampe, nivo IV1
35. Tehničar grafičke dorade štampe, nivo IV1
36. Tehničar štampe, nivo IV1
37. Operater grafičke dorade štampe, nivo III
38. Operater štampe, nivo III
39. Pomoćnik grafičkog tehničara, nivo II

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Ugostiteljstvo

40. Barista, nivo III – novi SZ
41. Servir, nivo II – izmjene i dopune
42. Pomoćnik barmen, nivo II – izmjene i dopune



- 43. Restoranski konobar, nivo III – izmjene i dopune
- 44. Barmen nivo III – izmjene i dopune
- 45. Glavni konobar, nivo IV1 – izmjene i dopune
- 46. Glavni barmen, nivo IV1 – izmjene i dopune

1.2. IZRADA STANDARDA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održan je veliki broj sastanaka radnih grupa za izradu standarda stručnih kvalifikacija. Radne grupe, koje su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, kao i predstavnici škola i fakulteta, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom i sl.). Tokom drugog kvartala 2021. godine, završeni su i usvojeni sljedeći standardi stručnih kvalifikacija:



Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

1. Moler/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
2. Monter suve gradnje/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
3. Keramičar/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
4. Podopolagač/ III, usvojen 10.05.2021 na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
5. Pomoćnik izvođača završnih građevinskih radova/ II, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije

6. Mašinski tehničar termoenergetskih sistema/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
7. Mašinski tehničar hidroenergetskih sistema/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
8. Mašinski tehničar sistema iz obnovljivih izvora energije/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
9. Mašinski tehničar grijanja, klimatizacije i ventilacije/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
10. Mehaničar termoenergetskih postrojenja/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
11. Mehaničar hidroenergetskih postrojenja/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
12. Mehaničar sistema iz obnovljivih izvora energije/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
13. Instalater grijanja, klimatizacije i ventilacije/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
14. Pomoćnik instalatera grijanja, klimatizacije i ventilacije/ II, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

15. Zubni tehničar za mobilnu protetiku/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
16. Zubni tehničar za fiksnu protetiku/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
17. Stomatološki asistent/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije



18. Medicinski tehničar za biohemijsku laboratorijsku dijagnostiku i transfuziju/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
19. Medicinski tehničar u mikrobiološkoj laboratoriji/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
20. Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
21. Zdravstveno sanitarni tehničar/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina

22. Tehničar dizajna proizvoda na bazi drveta/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
23. Tehničar CNC obrade drveta/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
24. Stolar za namještaj/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
25. Građevinski stolar/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
26. Tapetar/ III, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
27. Pomoćnik stolara i tapetara/ II, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

28. Sobarica/ II, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
29. Agencijski službenik/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
30. Recepcioner za wellnes i spa/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
31. Recepcioner/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije
32. Hotelsko-restoranski tehničar/ IV1, usvojen 10.05.2021. na XI sjednici Savjeta za kvalifikacije

1.3. IZRADA STANDARDA KVALIFIKACIJA NIVOVA OBRAZOVANJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održani su sastanci radnih grupa za izradu standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja uporedo sa sastancima radnih grupa za izradu obrazovnih programa. Tokom drugog kvartala 2021. godine, završeni su i usvojeni sljedeći standardi kvalifikacija nivoa obrazovanja:



Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

1. Izvođač završnih građevinskih radova/ III, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
2. Vodoinstalater/ III, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije



Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije

3. Mašinski tehničar energetike i termodinamike/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
4. Mehaničar energetskih postrojenja/ III, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
5. Instalater termotehničkih sistema/ III, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

6. Zubni tehničar i stomatološki asistent/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
7. Zdravstveno laboratorijski sanitarni tehničar/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina

8. Tehničar dizajna i izrade proizvoda na bazi drveta/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
9. Stolar-Tapetar/ III, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
10. Šumarski tehničar/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije
11. Šumar/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

12. Hotelsko-turistički tehničar/ IV1, usvojen 31.05.2021. na XII sjednici Savjeta za kvalifikacije

1.4. IZRADA OBRAZOVNIH PROGRAMA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održan je veliki broj sastanaka radnih grupa za izradu obrazovnih programa. Radne grupe, koje su činili nastavnici, profesori sa fakulteta, kao i relevantni predstavnici privrede, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom i sl.). Tokom drugog kvartala 2021. godine, završeni su i usvojeni sljedeći obrazovni programi:





Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

1. Izvođač završnih građevinskih radova/ III, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
2. Vodoinstalater/ III, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije

3. Mašinski tehničar energetike i termodinamike/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
4. Mehaničar energetskih postrojenja/ III, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
5. Instalater termotehničkih sistema/ III, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

6. Zubni tehničar i stomatološki asistent/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
7. Zdravstveno laboratorijski sanitarni tehničar/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina

8. Tehničar dizajna i izrade proizvoda na bazi drveta/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
9. Stolar-Tapetar/ III, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
10. Šumarski tehničar/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije
11. Šumar/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

12. Hotelsko-turistički tehničar/ IV1, usvojen 16.06.2021. na XIX sjednici Savjeta za kvalifikacije



1.5. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE NACIONALNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA I ISPITNIH KATALOGA ZA NJIHOVU PROVJERU

U skladu sa utvrđenom dinamikom, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u izradi sljedećih programa obrazovanja za sticanje nacionalnih stručnih kvalifikacija i ispitnih kataloga za njihovu provjeru, koji se rade na osnovu prethodno urađenih i usvojenih modularizovanih obrazovnih programa ukoliko predstavljaju njihov dio:

Programi obrazovanja koji su urađeni i usvojeni od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje:

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

Podsektor: Socijalna zaštita

1. Personalni asistent (nivo III) koji je urađen na osnovu istoimenog standarda zanimanja

Programi obrazovanja koji su završeni i nalaze se u fazi usvajanja:

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

Podsektor: Ugostiteljstvo

1. Poslastičar u ugostiteljstvu (nivo III) u fazi izrade na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Poslastičar
2. Pomoćnik poslastičara (nivo II) u fazi izrade na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Poslastičar
3. Konditor (nivo III) u fazi izrade na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Poslastičar
4. Pomoćnik konditora (nivo II) u fazi izrade na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Poslastičar

Ispitni katalogi koji su završeni i nalaze se u fazi usvajanja:

1. Personalni asistent (nivo III)

Ispitni katalogi koji su u fazi izrade:

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

Podsektor: Ugostiteljstvo



1. Pomoćnik u kuhinji
2. Pripremač pica
3. Roštiljdzija
4. Kuvar jednostavnih gastronomskih proizvoda
5. Mesar u ugostiteljstvu



Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

Podsektor: Građevinarstvo

6. Pomoćnik izvođača građevinskih radova
7. Armirač
8. Izolater
9. Tesar
10. Zidar

Sektor: Informaciona tehnologija

11. Elektrotehničar za razvoj mobilnih aplikacija
12. Elektrotehničar za razvoj veb aplikacija

Sektor: Saobraćaj i komunikacije

Podsektor: Saobraćaj

13. Brodomašinski oficir na radnom nivou
14. Nautički oficir na radnom nivou

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

Podsektor: Zdravstvo

15. Kozmetičar za manikir i pedikir
16. Kozmetičar za njegu tijela
17. Kozmetički tehničar za masažu i tretmane tijela
18. Kozmetički tehničar za tretmane lica
19. Šminker
20. Personalni asistent (u fazi usvajanja)

1.6. INICIJATIVE ZA RAZVOJ STRUČNIH KVALIFIKACIJA

U skladu sa svojim nadležnostima, predstavnici Odjeljenja su dali kometatre i sugestije na sljedeće pristigle inicijative koje su doradene i poslate u proceduru:

NVO Juventas - Inicijativa za uvođenje zanimanja Saradnik/ ca u zajednici za osobe u riziku ili stanju socijalne isključenosti



1.7. OBUKA ČLANOVA RADNIH GRUPA ZA IZRADU DOKUMENATA ZA RAZVOJ KVALIFIKACIJA (SZ, SK, SKN, OP, IK)

Na osnovu usvojenih programa koji se nalaze u Katalogu stručnog usavršavanja nastavnika i koji se odnose na obuke radnih grupa koje učestvuju u izradi standarda zanimanja, standarda stručnih kvalifikacija, standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja, obrazovnih programa i ispitnih kataloga, izvršene su obuke svih članova, prema utvrđenoj dinamici izrade navedenih dokumenata. Obuke su vodili savjetnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija. Jedan broj obuka je organizovan online, a jedan uživo u prostorijama Centra za stručno obrazovanje.

1. Obuke članova radnih grupa za izradu standarda stručnih kvalifikacija iz oblasti:

- a. građevinarstva i uređenja prostora
- b. mašinstva i obrade metala
- c. stomatologije
- d. medicinsko - biohemijske dijagnostike
- e. turizma i ugostiteljstva
- f. šumarstva i obrade drveta

održane su tokom januara i februara 2021. godine

2. Obuke članova radnih grupa za izradu standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja iz oblasti:

- a. građevinarstva i uređenja prostora
- b. mašinstva i obrade metala
- c. stomatologije
- d. medicinsko - biohemijske dijagnostike
- e. turizma i ugostiteljstva
- f. šumarstva i obrade drveta

održane su tokom marta 2021. godine

3. Obuke članova radnih grupa za izradu obrazovnih programa iz oblasti:

- a. građevinarstva i uređenja prostora
- b. mašinstva i obrade metala
- c. stomatologije
- d. medicinsko - biohemijske dijagnostike
- e. turizma i ugostiteljstva
- f. šumarstva i obrade drveta

održane su tokom marta 2021. godine



4. Obuke članova radnih grupa za izradu standarda zanimanja iz oblasti:
 - a. mašinstva i obrade metala
 - b. zdravstva
 - c. metalurgije
 - d. grafičarstva
 - e. ugostiteljstva
 - f. poljoprivrede
 - g. saobraćajaodržane su tokom septembra, oktobra i novembra 2021. godine

1.8. IZRADA MODULA SLOBODNIH AKTIVNOSTI

U I kvartalu je urađen nacrt sljedećih modula slobodnih aktivnosti:

1. Sprovođenje mjera za zaštitu i spašavanje od požara i drugih vanrednih događaja
2. Prva pomoć

U narednom periodu planiran je nastavak izrade modula slobodnih aktivnosti i njihovo slanje u dalju proceduru.

1.9. ORGANIZACIJA OKRUGLIH STOLOVA „PODRŠKA PRIVREDE U RAZVOJU NOVIH KVALIFIKACIJA POTREBNIH TRŽIŠTU RADA“

U cilju analize postojećih kvalifikacija (nivoi II-V) i utvrđivanja potrebe za njihovim osavremenjavanjem i/ili razvojem novih, Odjeljenje za istraživanje i razvoj kvalifikacija je tokom septembra 2021. godine, organizovalo okrugle stolove na temu „Podrška privrede u razvoju novih kvalifikacija potrebnih tržištu rada“. Okruglim stolovima su prisustvovali predstavnici privrede i obrazovanja, Unije poslodavaca, Zavoda za zapošljavanje, relevantnih ministarstava i dr. Na okruglim stolovima se diskutovalo o potrebama za određenim kvalifikacijama iz odgovarajućih oblasti, o njihovim nazivima i nivoima, nakon čega je postignut dogovor o delegiranju članova radnih grupa za izradu standarda zanimanja.

1. 17.09.2021. godine, u prostorijama Centra za stručno obrazovanje održan je okrugli sto na temu: „Razvoj novih kvalifikacija iz oblasti Poljoprivrede“. Na okruglom stolu je razmatrano na kojim standardima zanimanja bi se zasnivali obrazovni programi iz oblasti Poljoprivrede, imajući u vidu potrebe našeg tržišta rada, inovacije u poljoprivrednoj proizvodnji i sl.



Predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija u Centru za stručno obrazovanje, upoznao je prisutne sa zakonskim okvirom, procedurom izrade dokumenata i metodologijom za razvoj kvalifikacija. Takođe, prisutnima su predstavljeni standardi zanimanja iz oblasti Poljoprivrede u našem sistemu, u okruženju i međunarodna standardna klasifikacija zanimanja ISCO 08.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici: Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Privredne komore, Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, Univerziteta Donja Gorica, JU Srednja mješovita škola Golubovci, JU Srednja stručna škola Bar, JU Srednja mješovita škola Petnjica, firme „Veleteks“, „Mesopromet“, predstavnik sektorske komisije za sektor Poljoprivrede, prehrane i veterine. Prisutni na okruglom stolu su iznosili podatke, diskutovali i iznosili argumente i predloge za definisanje standarda zanimanja na kojima bi se zasnivali pomenuti programi. Sastanak je održan uživo i online, preko aplikacije „Zoom“, zbog otvaranja mogućnosti prisustva zainteresovanim subjektima, koji iz različitih razloga nijesu mogli da prisustvuju uživo.

2. 22.09.2021. godine, u prostorijama Centra za stručno obrazovanje održan je okrugli sto na temu: „Podrška privrede u razvoju novih kvalifikacija potrebnih tržištu rada iz oblasti iz sektora Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija (podsektor Metalurgija)“.

Na okruglom stolu je razmatrano na kojim standardima zanimanja bi se zasnivali obrazovni programi Tehničar metalurgije i Obradivač plemenitih metala iz sektora Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija (podsektor Metalurgija), imajući u vidu potrebe našeg tržišta rada, inovacije i dr.

Predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija u Centru za stručno obrazovanje, upoznao je prisutne sa zakonskim okvirom, procedurom izrade dokumenata i novom metodologijom za razvoj kvalifikacija. Takođe, prisutnima su predstavljeni standardi zanimanja iz ove oblasti u okruženju i međunarodna standardna klasifikacija zanimanja ISCO 08. Prisutni na okruglom stolu su diskutovali i iznosili argumente i predloge za definisanje standarda zanimanja na kojima bi se zasnivali pomenuti programi.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici: Metalurško - tehnološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, Instituta za crnu metalurgiju ad Nikšić, Privredne komore Crne Gore, Zlatare „Methadžović“ Podgorica, Zavoda za metrologiju Crne Gore, Uniprom KAP-a i JU Srednja stručna škola "Spasoje Raspopović" Podgorica.



3. 23.09.2021. godine, u prostorijama Centra za stručno obrazovanje održan je okrugli sto na temu: „Razvoj novih kvalifikacija iz sektora Zdravstvo i socijalna zaštita“.

Na okruglom stolu je razmatrano na kojim standardima zanimanja bi se zasnivao obrazovni program Zdravstveni tehničar iz sektora Zdravstvo i socijalna zaštita, imajući u vidu potrebe našeg tržišta rada, inovacija i dr.

Predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija u Centru za stručno obrazovanje, upoznao je prisutne sa zakonskim okvirom, procedurom izrade dokumenata i novom metodologijom za razvoj kvalifikacija. Takođe, prisutnima su predstavljeni standardi zanimanja iz ove oblasti u okruženju i međunarodna standardna klasifikacija zanimanja ISCO 08. Prisutni na okruglom stolu su diskutovali i iznosili argumente i predloge za definisanje standarda zanimanja na kojima bi se zasnivao pomenuti program. Učesnici su iskazali potrebu za organizacijom još jednog okruglog stola, na kojem bi se nastavila diskusija na istu temu.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici: Kliničkog centra Crne Gore, Nacionalnog udruženja medicinskih sestara i babica Crne Gore, JU Dom starih „Grabovac“ iz Risna, JU Stručna medicinska škola iz Podgorice, JU Dom zdravlja – Podgorica, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.
4. 24.09.2021. godine, u prostorijama Centra za stručno obrazovanje održan je okrugli sto na temu: „Razvoj novih kvalifikacija iz sektora Saobraćaj i komunikacije“.

Na okruglom stolu je razmatrano na kojim standardima zanimanja bi se zasnivali obrazovni programi nivoa kvalifikacija III i IV1 iz sektora Saobraćaj i komunikacije, imajući u vidu potrebe našeg tržišta rada, inovacija i dr.

Predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija u Centru za stručno obrazovanje, upoznao je prisutne sa zakonskim okvirom, procedurom izrade dokumenata i novom metodologijom za razvoj kvalifikacija. Takođe, prisutnima su predstavljeni standardi zanimanja iz ove oblasti u okruženju i međunarodna standardna klasifikacija zanimanja ISCO 08. Prisutni na okruglom stolu su diskutovali i iznosili argumente i predloge za definisanje standarda zanimanja na kojima bi se zasnivao pomenuti program. Učesnici su iskazali potrebu za organizacijom još jednog okruglog stola, na kojem bi se nastavila diskusija na istu temu.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici: Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Privredne komore Crne Gore, Mašinskog fakulteta iz Podgorice, JU SSŠ „Ivan Uskoković“ Podgorica, Sekretarijata za saobraćaj Glavnog grada Podgorice, Univerziteta „Adriatik“ Bar, Autobuske stanice Podgorica, Autoškole „Bolid“, NVU Autoškole Crne Gore i „FIDH“ d.o.o. Podgorica.



5. U novembru je održan online okrugli sto, zbog situacije izazvane pandemijom, na temu „Podrška privrede u razvoju novih kvalifikacija potrebnih tržištu rada iz oblasti Mašinstva i obrade metala“.

Na okruglom stolu je razmatrano na kojim standardima zanimanja bi se zasnivali obrazovni programi iz oblasti mašinstva, sa posebnim akcentom na oblast proizvodnog i konstruktivnog mašinstva. Predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija u Centru za stručno obrazovanje, upoznao je prisutne sa zakonskim okvirom, procedurom izrade dokumenata i novom metodologijom za razvoj kvalifikacija, kao i sa standardima zanimanja iz oblasti mašinstva u okruženju i međunarodnom standardnom klasifikacijom zanimanja ISCO 08.

Prisutni na okruglom stolu su diskutovali i iznosili argumente za definisanje standarda zanimanja na kojima bi se zasnivali pomenuti programi. Sastanku su prisustvovali predstavnici Mašinskog fakulteta u Podgorici, Privredne komore Crne Gore, srednjih stručnih škola iz Podgorice, Bijelog Polja i Pljevalja, kao i relevantni predstavnici privrede iz Podgorice, Danilovgrada, Kotora i Mojkovca, koji su izrazili želju da daju svoj doprinos u izradi standarda zanimanja.

1.10. OBUKA NASTAVNIKA U OKVIRU IPA PROJEKTA „INTEGRACIJA KLJUČNIH KOMPETENCIJA U OBRAZOVNI SISTEM CRNE GORE“

6. U okviru IPA Projekta „Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore“, održane su dvodnevne online obuke nastavnika po grupama. Svakoj grupi su prisustvovali predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija. Program obuke, u trajanju od 16 radnih sati (2 radna dana) akreditovan je od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje, na prijedlog Centra za stručno obrazovanje. Na obuci su predstavljeni: Evropski referentni okvir za ključne kompetencije za cjeloživotno učenje, Crnogorski okvirni program ključnih kompetencija - radna verzija i Priručnik za nastavnike osnovnih i srednjih škola za integraciju ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje u nastavu i učenje na ISCED nivoima 1, 2 i 3 – radna verzija.
7. Projekat IPA „Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore“ omogućio je obuku nastavnika srednjih škola za pripremu zadataka za testove na maturalnom i stručnom ispitu. Ove godine, trodnevna obuka je organizovana za dvije grupe nastavnika – članova ispitnih komisija



za devet novih obrazovnih programa stručnog obrazovanja u periodu 12, 15, 18 i 22. novembra. Obuci su prisustvovali predstavnici Odjeljenja.

8. Tokom finalnih aktivnosti, po završetku projekta, u decembru, održana je obuka trenera za integraciju ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore kojoj su prisustvovali predstavnice Odjeljenja.

1.11. OBUKA NASTAVNIKA U OKVIRU IPA PROJEKTA „RAZVOJ KVALIFIKACIJA STRUČNOG OBRAZOVANJA U SKLADU SA POTREBAMA TRŽIŠTA RADA“

- U okviru IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“, tokom prve polovine 2021. godine, organizovane su dvodnevne online obuke nastavnika po sektorima na sljedeće teme: karakteristike obrazovanja zasnovanih na ishodima učenja, uloga nastavnika u realizaciji modularizovanih obrazovnih programa, ključne kompetencije, metode aktivne nastave, principi ocjenjivanja ishoda učenja, timski rad nastavnika, kontinuirani profesionalni razvoj, metod slučaj, metod projekta i sl. Program obuke se nalazi u Katalogu za stručno usavršavanje nastavnika pod nazivom: „Uloga nastavnika u implementaciji modularizovanih obrazovnih programa – Kompetencije i ishodi učenja, njihovo vrednovanje i timski rad“. Obuke su održane u terminima: 22. do 26. marta u 5 grupa, 26. aprila do 04. maja u 5 grupa, kao i 10. maja i 04. juna za dodatnu grupu nastavnika.
- U okviru istog IPA Projekta održana je i obuka nastavnika pod nazivom „Obuka za razvoj nastavnih materijala“ 18. i 19. avgusta 2021. godine u hotelu Podgorica, u Podgorici. Obuci su prisustvovali i predstavnici Odjeljenja. Nastavnici koji su prisustvovali obuci, realizuju stručne module iz obrazovnih programa: Tehničar automehatronike, Automehaničar, Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija, Elektrotehničar računarskih sistema i mreža, Ekonomski tehničar, Gastronom i Kuvar. Cilj ove obuke je bio da se nastavnici osposobe za izradu nastavnih materijala, posebno u slučaju da nema odgovarajućih udžbenika za stručne module koje realizuju, što je u stručnom obrazovanju čest slučaj. Nastavnici su imali prilike da se upoznaju sa obrascima za izradu nastavnog materijala za učenike, izradom youtube kanala kao spremišta za izradene materijale i primjenom i upotrebom QR kodova prilikom izrade materijala.
- U okviru komponente koja se odnosi na kvalitet održane su i obuke nastavnika za internu i eksternu evaluaciju kojoj su prisustvovali predstavnici Odjeljenja.
- Za potrebe izdavanja uvjerenja, pripremljena je detaljna baza podataka sa imenima i prezimenima nastavnika, škola iz kojih dolaze, nazivom obuke,



datumima obuke i brojem sati prema Katalogu. Za svaku od obuka, pripremljeni su dopisi i spiskovi nastavnika od strane predstavnika Odjeljenja.

1.12. OBUKA NASTAVNIKA ZA IMPLEMENTACIJU MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su u periodu od 26.08.2021. do 20.09.2021. godine, organizovali obuku nastavnika koji realizuju obavezne i/ili izborne stručne module u školskoj 2021/2022. godini u okviru modularizovanih obrazovnih programa iz različitih oblasti. Obuka nastavnika je bila dvodnevna, pri čemu je prvi dan obuke održan online za sve nastavnike preko aplikacije „Zoom“, a drugi dan je održan uživo sa grupama nastavnika. Ukupno je prisustvovalo 189 nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore, koji su prošli prvi i drugi dan obuke. Pored ovih nastavnika, još 48 njih je prošlo samo jedan dan obuke, ali ne i drugi. U obuku nastavnika bili su uključeni i treneri iz JU Srednja elektro-ekonomska škola iz Bijelog Polja i JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ iz Podgorice. Nastavnicima je na online obuci u uvodnoj prezentaciji predstavljen koncept modularizovane nastave zasnovane na ishodima učenja, značaj kriterijuma za dostizanje ishoda učenja, ključne kompetencije, kao i standardi zanimanja, standardi kvalifikacija i obrazovni programi koji su usvojeni u prethodnom periodu.

U toku prvog dana obuke koji je održan online, nastavnicima su predstavljeni obrasci za planiranje obrazovno- vaspitnog rada, odnosno Godišnji plan rada i Plan realizacije ishoda učenja i data su im uputstva o načinu njihovog popunjavanja, kao i uputstva o načinu evidentiranja nastavnog časa i ocjenjivanju ishoda učenja u novoj Odjeljenjskoj knjizi koja važi za modularizovane obrazovne programe.

Drugog dana obuke, koji je održan uživo po grupama, nastavnici su u toku četiri radionice (Izrada zadatog godišnjeg plana rada; Izrada zadatog plana realizacije ishoda učenja; Evidentiranje nastavnog časa i Ocjenjivanje) imali priliku da popune obrasce za planiranje obrazovno-vaspitnog rada, da evidentiraju nastavne časove i da popune radni list za ocjenjivanje na zadatim primjerima. Nastavnici su radionice radili podijeljeni po grupama i svaka grupa je dobila zadatak da uradi određeni modul iz struke za planiranje i izradu godišnjeg plana i plana realizacije ishoda učenja. Nakon završene obuke, nastavnici su prosljedili domaći zadatak u kojem su završili započeto planiranje na obuci, a koji se sastojao od četiri priloga:

- Urađen Godišnji plan rada zadatog modula,
- Urađen Plan realizacije ishoda učenja zadatog modula,
- Urađen radni list 3 (Evidentiranje nastavnog časa),
- Urađen radni list 4 (Ocjenjivanje).



Na osnovu pristiglog materijala, pregledano je preko 100 domaćih zadataka nakon čega je nastavnica ukazano na nedostatke i potrebne ispravke u godišnjim planovima rada i planovima realizacije ishoda učenja. Takođe je ukazano i na eventualne nedostatke u načinu evidentiranja časova različitih oblika nastave, kao i načina upisivanja ocjena i izvođenja ocjena za oblike nastave, ishode učenja, klasifikacione periode i kraj nastavne godine.

Raspored održanih obuka po danima:

- 26.08.2021. godine, održana je online obuka – prvi dan, za 168 nastavnika iz 35 srednjih stručnih i mješovitih škola;
- 02.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 15 nastavnika iz dvije škole, u prostorijama Zavoda za školstvo;
- 03.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 20 nastavnika iz šest škola, u prostorijama Zavoda za školstvo;
- 06.09.2021. održana je uživo obuka, drugi dan, za 15 nastavnika iz dvije škole, u prostorijama Zavoda za školstvo;
- 07.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 9 nastavnika iz četiri škole, u prostorijama Zavoda za školstvo;
- 08.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 16 nastavnika iz šest škola, u prostorijama Ispitnog centra;
- 09.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 13 nastavnika iz četiri škole, u prostorijama Ispitnog centra;
- 13.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 17 nastavnika iz tri škole, u prostorijama JU Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“ Berane;
- 14.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 29 nastavnika iz četiri škole, u prostorijama JU Srednja stručna škola – Bijelo Polje;
- 16.09.2021. godine, održana je online obuka – prvi dan, za 69 nastavnika iz 35 srednjih stručnih i mješovitih škola;
- 17.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 17 nastavnika iz šest škola, u prostorijama Ispitnog centra;
- 20.09.2021. godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 38 nastavnika iz 12 škola, u prostorijama Ispitnog centra.

Na zahtjev stručnih škola, predstavnici Odjeljenja su u periodu od 15. do 17. decembra organizovali naknadnu obuku nastavnika koji realizuju obavezne i/ili izborne stručne module u školskoj 2021/2022. godini u okviru modularizovanih obrazovnih programa iz različitih oblasti, a koji je ranije nisu prošli. Obuka



nastavnika je bila dvodnevna, pri čemu je prvi dan obuke održan online 15.12. za sve nastavnike preko aplikacije Zoom, a drugi dan je održan uživo u prostorijama Ispitnog centra i Zavoda za školstvo 16. i 17.12. sa grupama nastavnika. Ukupno je prisustvovalo 29 nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.

Raspored naknadno održanih obuka po danima:

- 15.12.2021.godine, održana je online obuka – prvi dan, za 29 nastavnika iz 15 srednjih stručnih i mješovitih škola;
- 16.12.2021.godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 18 nastavnika iz deset škola, u prostorijama Ispitnog centra;
- 17.12.2021.godine, održana je uživo obuka, drugi dan, za 11 nastavnika iz pet škola, u prostorijama Zavoda za školstvo.

1.13. OBUKA DIREKTORA I POMOĆNIKA DIREKTORA SREDNJIH STRUČNIH I MJEŠOVITIH ŠKOLA U KOJIMA SE REALIZUJU MODULARIZOVANI OBRAZOVNI PROGRAMI

Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su, u saradnji sa predstavnicima Zavoda za školstvo, 10.09.2021. godine, organizovali online obuku direktora i pomoćnika direktora srednjih stručnih i mješovitih škola u kojima se realizuju modularizovani obrazovni programi. Obuka je bila organizovana preko aplikacije „Zoom“.

Na obuci su razmatrane sljedeće teme:

- Procedure za izradu obrazovnih programa u stručnom obrazovanju,
- Struktura obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja (koncept opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula),
- Planiranje obrazovno-vaspitnog rada u okviru opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula,
- Usaglašavanje planova u uslovima pandemije,
- Ocjenjivanje i evidentiranje časa u odjeljenjskim knjigama,
- Uloga koordinatora za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa,
Stručni i završni ispit,
- Projekti u stručnom obrazovanju,
- Tekuća pitanja.

U okviru prve dvije teme, predstavnici Centra za stručno obrazovanje i Zavoda za školstvo su upoznali direktore sa konceptom modularizovane nastave zasnovane na



ishodima učenja (opšteobrazovni predmeti i stručni moduli), kao i standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i obrazovnim programima koji su usvojeni u prethodnom periodu.

U toku online obuke direktorima su predstavljene obrasci za planiranje obrazovno-vaspitanog rada, odnosno Godišnji plan rada i Plan realizacije ishoda učenja i popunjavanje nove Odjeljenjske knjige, od strane predstavnika Centra za stručno obrazovanje. O fleksibilnom rasporedu časova koji je usklađen sa načinom realizacije modularizovanih obrazovnih programa, govorio je nastavnik iz JU Srednja pomorska škola u Kotoru, koji je predstavio primjer dobre prakse koji se realizuje u ovoj školi.

O ostalim temama se vodila diskusija u kojoj su učešće uzeli direktori i predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, Centra za stručno obrazovanje i Zavoda za školstvo.

1.14. SAVJETOVANJE NASTAVNIKA OPŠTEOBRAZOVNIH PREDMETA KOJI REALIZUJU NASTAVU U MODULARIZOVANIM OBRAZOVNIM PROGRAMIMA

Predstavnici Odjeljenja za izraživanje i razvoj kvalifikacija, zajedno sa predstavnicima Zavoda za školstvo, organizovali su 22.10.2021. godine zajedničko savjetovanje za nastavnike opšteobrazovnih predmeta koji realizuju nastavu u modularizovanim obrazovnim programima u školskoj 2021/2022. godini. Obuka je održana online preko aplikacije Zoom, a prisustvovalo je 92 nastavnika iz srednjih stručnih i mješovitih škola Crne Gore.

Na savjetovanju su razmatrane sljedeće teme:

1. Procedure za izradu obrazovnih programa u stručnom obrazovanju
2. Struktura obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja (koncept opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula)
3. Planiranje obrazovno-vaspitanog rada u okviru opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula
4. Popunjavanje odjeljenjske knjige, ocjenjivanje i evidentiranje časa u odjeljenjskoj knjizi
5. Tekuća pitanja

U okviru prve tri teme, nastavnici su upoznati sa konceptom modularne nastave zasnovane na ishodima učenja (opšteobrazovni predmeti i stručni moduli), kao i standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i obrazovnim programima koji su



usvojeni u prethodnom periodu. U toku online obuke nastavnici su upoznati sa načinom popunjavanja, ocjenjivanja i evidentiranja časova u Odjeljenjskoj knjizi. Nastavnicima je ukazano na značaj zajedničkog planiranja nastavnika opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula u okviru istog obrazovnog programa, kao i na značaj dostizanja ključnih kompetencija. O temama je vođena i diskusija u kojoj su učešće uzeli nastavnici i predstavnici Centra za stručno obrazovanje i Zavoda za školstvo.

1.15. OBUKA KOORDINATORA/ PEDAGOGA/ PSIHologa ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su u periodu od 05. do 08. oktobra 2021. godine, u prostorijama Ispitnog centra, organizovali jednodnevne obuke novih koordinatora za praćenje implementacije modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2021/2022. godini. Ukupno je prisustvovalo 65 novih koordinatora iz srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore, koji su bili podijeljeni u četiri grupe.

Koordinatorima je u uvodnoj prezentaciji predstavljen koncept rada koordinatora u srednjim stručnim i mješovitim školama kroz instrukcije o radu koordinatora i vođenje evidencije o planiranju. U okviru prezentacije, koordinatori su upoznati sa obavezama i načinom realizacije aktivnosti za koje su zaduženi. Predložen im je način organizovanja sastanaka sa nastavnicima koji realizuju stručne module i nastavnicima opšteobrazovnih predmeta u modularizovanim obrazovnim programima, kao i dokumentacija za vođenje evidencije o planiranju nastavnika.

Nakon prezentacije o najčešćim nedostacima u izradi godišnjeg plana rada i plana realizacije ishoda učenja, koordinatori su u toku četiri radionice (Pregledanje zadatog godišnjeg plana rada; Pregledanje zadatog plana realizacije ishoda učenja; Evidentiranje nastavnog časa za zadati plan realizacije i raspored časova; Upisivanje i izvođenje ocjena u odjeljenjskoj knjizi) imali priliku da isprave nedostatke u izradi godišnjih planova rada i planova realizacije ishoda učenja, da evidentiraju nastavne časove i da popune radni list za ocjenjivanje, na konkretnim primjerima. Kroz diskusiju i prezentovanje urađenih vježbi, koordinatori su mogli da otklone pojedine nedoumice u vezi sa planiranjem nastave, evidentiranjem nastavnog časa i ocjenjivanjem ishoda učenja.

Naknadna obuka preostalih koordinatora, održana je 20. decembra 2021. godine u prostorijama Ispitnog centra kojoj je prisustvovalo 6 koordinatora.

Raspored održanih obuka po danima:



- 05.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 16 koordinatora iz 7 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 06.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 16 koordinatora iz 9 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 07.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 16 koordinatora iz 5 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 08.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 17 koordinatora iz 6 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 20.12.2021.godine, održana je uživo naknadna obuka koordinatora, za 6 koordinatora iz 6 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra.

Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su 25. i 26. oktobra 2021. godine, u prostorijama Ispitnog centra, organizovali jednodnevne obuke pedagoga/psihologa za praćenje implementacije modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2021/2022. godini. Ukupno je prisustvovalo 26 pedagoga/psihologa iz srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.

U okviru prezentacije o vođenju pedagoške evidencije za modularizovane obrazovne programe, pedagozima/psiholozima je predstavljen koncept organizacije rada pedagoga/psihologa i načina vođenja evidencije o planiranju modularizovanih obrazovnih programa. U okviru prezentacije predstavljeni su i predlozi za formulare koji sadrže osnovne podatke o obrazovnim programima, modulima, ishodima učenja u okviru modula kao i podatke o nastavnicima i koodinatorima koji realizuju obrazovne programe. U skladu sa tim je predstavljen i pozitivni primjer vođenja pedagoške evidencije u JU Srednja medicinska škola u Podgorici kroz prezentaciju pedagoškinje te škole.

Nakon prezentacije o najčešćim nedostacima u izradi godišnjeg plana rada i plana realizacije ishoda učenja i upoznavanjem sa novinama u formularima od ove školske godine, pedagozi/psiholozi su u toku tri radionice (Pregledanje zadatog plana realizacije ishoda učenja; Evidentiranje nastavnog časa za zadati plan realizacije i raspored časova; Upisivanje i izvođenje ocjena u odjeljenjskoj knjizi) imali priliku da isprave nedostatke u izradi planova realizacije ishoda učenja, da evidentiraju nastavne časove i da popune radni list za ocjenjivanje, na konkretnim primjerima. Kroz diskusiju i prezentovanje urađenih vježbi, pedagozi/psiholozi su mogli da otklone pojedine nedoumice u vezi sa planiranjem nastave, evidentiranjem nastavnog časa i ocjenjivanjem ishoda učenja. Posebno je u toku vježbi ukazano na postupak



upisivanja ocjena i njihovo izvođenje u odjeljenjskim knjigama za modularizovane obrazovne programe.

Naknadna obuka pedagoga/psihologa, održana je 20. decembra zajedno sa preostalim koordinatorima. Obuci je prisustvovalo 7 pedagoga/psihologa iz srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.

Raspored održanih obuka po danima:

- 25.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 14 pedagoga/psihologa iz 12 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 26.10.2021. godine, održana je uživo obuka, za 12 pedagoga/psihologa iz 11 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra;
- 20.12.2021. godine, održana je uživo naknadna obuka pedagoga/psihologa, za 7 pedagoga/psihologa iz 6 srednjih stručnih i mješovitih škola u prostorijama Ispitnog centra.

1.16. RAD SA KOORDINATORIMA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- Tokom perioda januar – jun, nastavljen je savjetodavni rad sa koordinatorima za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa za školsku 2020/21. godinu, u okviru aplikacije Microsoft Teams. Komunikacija sa koordinatorima se obavljala kontinuirano putem aplikacije, kao i putem telefona, mejla i lično. Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su organizovali sastanke sa 166 koordinatora, online preko aplikacije Teams, po sektorima. Na prvim sastancima koordinatorima je predstavljen koncept rada i komunikacije preko aplikacije Teams, način postavljanja dokumenata koja sadrže godišnje planove rada i planova realizacije ishoda učenja u okviru modularizovanih obrazovnih programa, predložen način usklađivanja godišnjih planova i planova realizacije ishoda učenja, kao i način komuniciranja sa koordinatorima i predstavnicima Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija. Koordinatorima su poznati sa svim postavljenim materijalima koji se nalaze u Opštem kanalu (General) i kanalima koji su nazvani prema oblastima kojima pripadaju obrazovni programi kojima koordiniraju (Humanistika i umjetnost; Elektrotehnika i informacione tehnologije; Građevinarstvo i uređenje prostora; Mašinstvo i Mehatronika; Poljoprivreda, prehrana i veterina; Trgovina; Turizam i ugostiteljstvo; Zdravstvo i socijalna zaštita; Usluge; Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija; Interdisciplinarna područja i Prilagođeni obrazovni



programi učenicima sa posebnim obrazovnim programima). Nakon uvida u 1500 planova koje su koordinatori postavili na Teams, u komunikaciji sa njima, pristupilo se ispravkama i usaglašavanjima planova po modulima i razredima unutar svakog obrazovnog programa. U okviru foldera Godišnji planovi za usaglašavanje smješteni su reprezentativni primjeri godišnjih planova rada gdje su koordinatori mogli izvršiti ispravke i komentarisati pojedine djelove planova. Održani su i sastanci na kojima se ukazivalo na nedostatke u izradi planova nastavnika, koji su predstavljeni prezentacijom. Na ovim sastancima se razgovaralo o problemima na koje su koordinatori nailazili u svom radu i komunikaciji sa nastavnicima u procesu realizacije modularizovanih obrazovnih programa. Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su uputili koordinate i na niz obuka vezanih za aplikaciju Teams, obuka u okviru IPA projekta i sl., u cilju poboljšanja njihovog rada. U okviru aplikacije Teams postavljeni su i materijali koji se odnose na obavještenja od značaja za nastavnike, katalozi, materijal za nastavu, priručnici i sl.

- Koordinator su u januaru odgovarali na upitnik koji je kreiran i poslat svim školama sa ciljem dobijanja preciznijih informacija o realizaciji modularizovanih obrazovnih programa. Svi koordinatori su popunili izvještaj, ukupno 195 iz 41 srednje stručne i mješovite škole. Školske 2020/21. godine, u sistemu se nalazilo 166 koordinatora iz 41 škole. Neki od njih su bili koordinatori za više od jednog programa, pa je iz tih razloga poslato 195 izvještaja. U februaru je urađena detaljna analiza na osnovu odgovora iz upitnika.
- Početkom nove školske godine, nakon obuke koordinatora, unijeti su podaci o novim koordinatorima na osnovu podataka dobijenih aplikacijom Microsoft Forms. Školske 2021/22. godine, u sistemu se nalazi 175 koordinatora iz 42 škole pri čemu je jedan broj koordinatora zadužen za dva ili tri obrazovna programa. Podaci o koordinatorima su unijeti u Teams.

1.17. SAVJETODAVNA PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA I ONLINE NASTAVE

- Tokom godine, nastavljen je savjetodavni rad sa nastavnicima iz pojedinih oblasti u okviru timova formiranih u aplikaciji Microsoft Teams (Tim nastavnika elektrotehnike i informacione tehnologije, Tim nastavnika mašinstva i mehatronike, Tim nastavnika muzičke umjetnosti, Tim nastavnika ekonomije i prava). Nastavnici su putem ove aplikacije informisani



o najnovijim preporukama za realizaciju obrazovnih programa u II polugodištu, o smjernicama za vođenje pedagoške dokumentacije u II polugodištu koje su radile radne grupe formirane od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, o obukama, projektima, udžbenicima i ostalim značajnim temama. Školama je poslat dopis za dopunu nastavnika iz ovih oblasti. Timovima kontinuirano koordiniraju savjetnici u Centru za stručno obrazovanje.

- Formirana su dva nova tima u aplikaciji Microsoft Teams: Pedagozi/Psiholozi i Organizatori praktičnog obrazovanja. I jednom i drugom timu su dodijeljeni članovi, kao i postavljena dokumenta od značaja za njihov rad i saradnju sa njima. Sa pedagozima/psiholozima je održan sastanak preko aplikacije.
- U okviru nadležnosti Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, koja se odnosi na pružanje savjetodavne podrške radu obrazovnih ustanova, obavljene su savjetodavne posjete u 17 škola, u cilju dobijanja informacija o planiranju nastave, evidentiranju časova, ocjenjivanju učenika i utvrđivanju eventualnih problema u nastavi ovih obrazovnih ustanova.

Tokom 2021. godine, obavljene su posjete sljedećim školama:

- 03.06. JU Srednja mješovita škola „Mladost“ Tivat
- 10.06. JU Srednja pomorska škola Kotor
- 10.06. JU Gimnazija Kotor
- 11.06. JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ Podgorica
- 14.06. JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
- 14.06. JU Stručna medicinska škola Podgorica
- 12.10. JU Srednja stručna medicinska škola – Berane
- 21.10. JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola – Bar
- 17.11. JU Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“ – Berane
- 17.11. JU Srednja stručna škola – Berane
- 18.11. JU Srednja stručna škola – Bijelo Polje
- 18.11. JU Srednja elektro-ekonomska škola – Bijelo Polje
- 01.12. JU Srednja ekonomska škola – Podgorica
- 07.12. JU Prva srednja stručna škola – Nikšić
- 07.12. JU Srednja stručna škola – Nikšić
- 09.12. JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola – Nikšić
- 14.12. JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ – Podgorica



U okviru posjete školama, napravljen je uvid u godišnje planove rada i planove realizacije ishoda učenja nastavnika, kao i odjeljenjske knjige iz sljedećih modularizovanih obrazovnih programa koji se u tim školama realizuju.

Tokom posjeta, održani su sastanci sa koordinatorima za implementaciju modularizovanih obrazovnih programa, na kojima se razgovaralo o nedostacima u izradi planova, načinu popunjavanja odjeljenjskih knjiga, kao i o procesu ocjenjivanja ishoda učenja u okviru modula.

Sa direktorima, pedagogima i koordinatorima, razgovarano je i o načinu organizovanja praktične nastave u okviru stručnih modula. Istaknuti su pozitivni primjeri organizovanja praktične nastave u školama, kao i nedostatak saradnje sa određenim brojem poslodavaca, prouzrokovan poštovanjem mjera u cilju zaštite od Covida-19. Evidentirane su sve teškoće na koje su koordinatori i uprava škole ukazali, a koje su zapažene u procesu implementacije modularizovanih obrazovnih programa. Konstatovano je da je veliki broj koordinatora u školskoj 2020/21. godini bio aktivan u korišćenju aplikacije Teams, gdje su u okviru oformljenog Tima koordinatora postavljali planove nastavnika i imali uvid u planove i način organizovanja nastave u drugim školama. Prokomentarisani su i izveštaji koordinatora za I polugodište koji su poslali Centru za stručno obrazovanje i u kojima su dobijene informacije o radu koordinatora, sprovođenju nastave u modularizovanim obrazovnim programima, problemima u radu i predlozima za poboljšanje u organizovanju nastave. Posjete su bile savjetodavnog karaktera, na kojima su prikupljene informacije koje su bitne za rad nastavnika i koordinatora u cilju boljeg planiranja nastavnog procesa. Koordinatorima i stručnim službama škola je sugerisano da svu pomoć i podršku, koja im je potrebna, mogu dobiti od Centra za stručno obrazovanje ako je u njihovoj nadležnosti. Koordinatori su naglasili da im podrška Centra za stručno obrazovanje mnogo znači i olakšava rad sa nastavnicima bilo da se ostvaruje preko aplikacije Teams ili da se organizuju posjete školama.

- Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su u periodu maj-jun, organizovali online sastanke sa nastavnicima Resursnog centra „Podgorica“, Gimnazijom Tuzi i JU Srednja mješovita škola „Bratstvo i jedinstvo“ Ulcinj, u cilju pružanja podrške planiranju nastavnog procesa u okviru modularizovanih obrazovnih programa. U Resursnom centru se izvodi nastava iz dva modularizovana obrazovna programa: Pravno-administrativni tehničar i Prodavač. Sastanku koji je održan online preko aplikacije Teams prisustvovalo je više nastavnika, koordinatora modularizovanih obrazovnih programa i pedagog. Na sastanku su analizirani godišnji planovi i planovi realizacije ishoda učenja nastavnika iz Resursnog centra u cilju poboljšanja i ispravljanja nedostataka planova. Nastavnicima su date i određene preporuke



o načinu planiranja nastave, uvažavajući specifičnosti rada sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama. Nakon prezentacije planova i pitanja pojedinih nastavnika, date su informacije o načinu komunikacije i razmjeni materijala sa Centrom za stručno obrazovanje.

- Tokom avgusta i septembra, predstavnici Odjeljenja su pružali kontinuiranu savjetodavnu podršku školama telefonom, mejlom, organizacijom kraćih online sastanaka ili uživo. Podrška je bila vezana uglavnom za početak školske godine, izradu godišnjeg plana rada i plana realizacije ishoda učenja, uslove za koordinatora, ulogu organizatora praktičnog obrazovanja, koncept modularne nastave u modulima sa zvjezdicom u okviru trogodišnjih obrazovnih programa i sl. Osim toga, tokom jula i avgusta pružana je podrška u okviru aplikacije Microsoft Teams i formiranih timova nastavnika. Nastavnicima su u okviru timova postavljeni važeći obrazovni programi, formulari i uputstva za planiranje, važeći udžbenici i dr., a platforma služi za kontinuiranu komunikaciju i odgovore na tekuća pitanja.

1.18. UČEŠĆE U PRIPREMI STRUČNOG I ZAVRŠNOG ISPITA UČENIKA

- Tokom januara, izdvojeni su ispitni katalozi iz svih modularizovanih obrazovnih programa koji su poslani školama u cilju informisanja učenika o tome šta ih očekuje na stručnom ispitu.
- Ispitnom centru su poslate informacije koje se odnose na način polaganja stručnog ispita za 7 modularizovanih obrazovnih programa koji se po prvi put polažu ove školske godine.
- Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su u periodu april - maj 2021. god., organizovali veći broj online sastanaka sa prethodno formiranim širim i užim timovima nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola, u cilju izrade baze pitanja i odgovora za završni ispit u okviru 9 modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2020/21. godini: Elektroinstalater, Monter elektronske komunikacione infrastrukture, Konobar, Kuvar, Prodavač, Frizer, Modni krojač, Proizvođač prehrambenih proizvoda i Vodoinstalater. Sastancima je prisustvovalo između 25 i 37 nastavnika i koordinatora srednjih stručnih i mješovitih škola iz različitih gradova Crne Gore u kojima se ove školske godine sprovodi polaganje završnog ispita po modularizovanim obrazovnim programima. Na sastancima su prikazane prezentacije o tipovima zadataka za test u kojima su sadržane osnovne preporuke i instrukcije za izradu pitanja otvorenog i zatvorenog tipa za izradu testova. Nastavnicima su date instrukcije o načinu rada timova,



razmjeni materijala i načinu komunikacije sa Centrom za stručno obrazovanje. Nastavnicima je u tom cilju formiran nalog u Dropbox-u, sa kojim mogu pristupiti materijalu sa pitanjima i odgovorima koji su škole prosljedile Centru za stručno obrazovanje. U koordinaciji sa Centrom za stručno obrazovanje napravljena je jedinstvena baza pitanja i odgovora od strane užih timova koji su formirani na predlog šireg tima nastavnika. Od strane Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija napravljeni su templejti za naslovnu stranu testa za učenike i ključ sa odgovorima i rješenjima testa, koji su nastavnicima prezentovani na jednom od sastanaka. Na sastancima sa užim i širim timovima postignut je zajednički dogovor o trajanju testa za stručnu teoriju završnog ispita, broju zadataka, procentu zastupljenosti lakih, srednje teških i teških pitanja na testu po obrazovnim programima. Nakon predloga nastavnika održan je i sastanak sa direktorima škola na kome je utvrđen jedinstveni datum i vrijeme za održavanje testa za stručnu teoriju završnog ispita. Jedinstvene baze pitanja i odgovora za izradu testova za stručnu teoriju su prosljeđeni školama pojedinačno od strane Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, za sve obrazovne programe iz kojih se organizuju završni ispiti.

- 22.01.2021. godine, organizovan je online sastanak sa direktorima srednjih stručnih i mješovitih škola, obrazovnih centara i muzičkih škola, preko aplikacije Zoom. Teme sastanka su bile sljedeće: Realizacija obrazovnih programa u II polugodištu, na osnovu uputstva Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje, Završni i stručni ispit, na osnovu uputstva Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i otvorena pitanja. Sastanku su prisustvovali predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje (Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija).
- 19.05.2021. godine, organizovan je online sastanak sa direktorima srednjih stručnih i mješovitih škola u vezi sa organizacijom završnih ispita u školskoj 2020/21. godini za modularizovane obrazovne programe. Sastanak je održan online preko aplikacije „Zoom“, a prisustvovalo je 23 direktora srednjih stručnih i mješovitih škola, kao i njihovih saradnika, iz različitih gradova Crne Gore. Tokom sastanka, direktori su obaviješteni da su završene jedinstvene baze pitanja i odgovora od strane izabраниh nastavnika koji su činili uže timove za izradu baza. Nakon toga, na osnovu ankete koju su popunili svi direktori škola u kojima se organizuje polaganje završnog ispita, diskutovano je o datumu polaganja stručne teorije za završni ispit. Direktori su prihvatili predlog da se završni ispiti organizuju 10.06.2021. godine sa početkom u 09h u trajanju od 120 minuta. Nakon sastanka, direktorima su prosljeđene baze



pitanja i odgovora za svaki modularizovani obrazovni program za koji se organizuje polaganje završnog ispita, sa pratećim materijalom za izradu testa.

- 17.12.2021. godine, održan je online sastanak sa svim članovima ispitnih komisija za izradu testova za stručni ispit u cilju pojašnjenja ispitnih kataloga iz obrazovnih programa, a nakon toga 22.12.2021. online sastanak sa članovima komisije iz oblasti elektrotehnike radi utvrđivanja zajedničkih elemenata ispitnih kataloga.

1.19. UČEŠĆE U IZRADI MATERIJALA I UPUTSTAVA ZA NASTAVNIKE

Tokom III kvartala 2021. godine, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u izradi različitih materijala i uputstava.

- Tokom jula 2021. godine, predstavnica Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija je učestvovala u izradi materijala sa ciljem pružanja podrške nastavnicima u realizaciji inkluzivnog obrazovanja, na inicijativu Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, a u saradnji sa Zavodom za školstvo. Jedan materijal se tiče Unapređenja kompetencija nastavnika praktične nastave u realizaciji nastave za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama, drugi je Praćenje i ocjenjivanje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama u srednjem stručnom obrazovanju. U pripremi su i Instrukcije nastavnicima i stručnim saradnicima za prevazilaženje posljedica COVID pandemije u obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama. Prva dva su postavljena na portal [skolskiportal.edu.me/inkluzivno obrazovanje](http://skolskiportal.edu.me/inkluzivno-obrazovanje). Ovim povodom, materijal je prezentovan školama 05. i 06.07.2021. god.
- Tokom jula i avgusta 2021. godine, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u izradi novih formulara, primjera i uputstava za izradu Godišnjeg plana rada i Plana realizacije ishoda učenja, uputstava za evidentiranje časa i popunjavanje odjeljenjske knjige. Pripremljeni su materijali za radionice u okviru planiranih obuka nastavnika, agende, liste prisutnosti, raspored škola po danima, prezentacije i ostalo što je za obuke bilo potrebno. Školama su poslali dopisi za obuke sa preciznim instrukcijama i materijalima. Urađen je i dopis sa uputstvom o izmjenama u formularima za nastavnike koji su ranije prošli obuku.



- Tokom jula i avgusta, pripremljeno je detaljno uputstvo za rad koordinatora za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa koje je poslato svim školama.
- Tokom septembra, pripremljeno je uputstvo za vođenje pedagoške dokumentacije od strane pedagoga/psihologa.



2. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM

U PERIODU JANUAR- DECEMBAR 2021. GODINE ODJELJENJE JE ANGAŽOVANO NA

- Eksternom utvrđivanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada stručnih i mješovitih škola;
- Unapređenju metodologije za eksterno utvrđivanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada ustanova stručnog i obrazovanja odraslih;
- Obuci savjetnika za eksterno utvrđivanje kvaliteta nastave;
- Podršci školama u realizaciji interne evaluacije;
- Učešću u komisijama;
- Obilazak poslodavaca i utvrđivanje materijalnih i kadrovskih uslova za uključivanje poslodavaca u dualno obrazovanje;
- Istraživanje, analize i komentari na strateška i zakonska dokumenta;
- Učešću na konferencijama, seminarima, radionicama u inostranstvu i Crnoj Gori;
- Planiranju, organizaciji i realizaciji obuka za nastavnike i direktore;
- Učestvovanju i praćenju Foruma ETF-a za unapređenje i održavanje kvaliteta stručnog obrazovanja, učestvovanje na konferencijama EQAVET-a.

2.1.UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Na osnovu Opšteg zakona o obrazovanju i Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama određeno je da se utvrđivanje kvaliteta vrši najmanje jedanput u periodu od četiri godine. Odjeljenje za evaluaciju je planiralo aktivnosti u cilju ispunjenja zakonskih uslova.

Zbog pandemije prouzrokovane virusom COVID-19 realizovana su četiri eksterna nadzora utvrđivanja kvaliteta u JU SSŠ u Rožajama, JU SMŠ „Braća Selić“ u Kolašinu, JU ŠSVSO „Sergije Stanić“ Podgorica i organizator obrazovanja za odrasle JU ŠSVSO „Sergije Stanić“ Podgorica. U Rožajama je na zahtjev Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta realizovan vanredan nadzor, dok je u Kolašinu izvršena probna evaluacija, gdje je fokus evaluacije bio na zajedničkom (Centra i Zavoda) planiranju, organizaciji i realizaciji nadzora. Preostale dvije evaluacije su bile pilot projekti za redovnu školu i za organizatora obrazovanja odraslih, gdje je cijeli



proces obavljen u skladu sa novom Metodologijom o utvrđivanju i obezbjeđenju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama i Pravilniku o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta u obrazovno-vaspitnom radu ustanova. Pripremljeni su odgovarajući izvještaji i date preporuke.

2.2.UNAPREĐENJE METODOLOGIJE ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO - VASPITNOG RADA USTANOVA STRUČNOG I OBRAZOVANJA ODRASLIH

Na osnovu nacrtu Metodologije utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama koja bi uskoro trebala biti usvojena, u saradnji sa Zavodom za školstvo, izvršeno je eksperimentalno sprovođenje utvrđivanja kvaliteta u jednoj mješovitoj školi, jednoj stručnoj školi i kod organizatora obrazovanja odraslih. Napravljeni su kriterijumi i raspisan poziv za spoljne saradnike – eksterne evaluatore. Poziv je završen i imamo oko 70 kandidata koji su su ispunili obavezne kriterijume. U toku je priprema obuke za spoljne evaluatore. Odjeljenje radi i na pojašnjenju i opisu indikatora datih u novoj metodologiji.

2.3.OBUKA NASTAVNIKA ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA NASTAVE

Kroz projekat „Razvoj kvalifikacija za stručno obrazovanje u skladu sa potrebama tržišta rada“ organizovana je obuka na temu: „Eksterna evaluacija ustanova stručnog obrazovanja“. Obuci je prisustvovalo blizu 80 učesnika (evaluatori-spoljni saradnici i koordinatori).

2.4.PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI INTERNE EVALUACIJE I OBUCI EVALUATORA

U periodu od 21. do 24. juna kroz projekat „Razvoj kvalifikacija za stručno obrazovanje u skladu sa potrebama tržišta rada“ organizovane su dvije dvodnevne obuke timova za kvalitet u stručnim i mješovitim školama.

U periodu od 13. do 26. septembra kroz projekat „Razvoj kvalifikacija za stručno obrazovanje u skladu sa potrebama tržišta rada“ organizovano je pet obuka za predstavnike uprava škola i timova za kvalitet u stručnim i mješovitim školama.



2.5. PLANIRANJE, ORGANIZACIJA I REALIZACIJA OBUKA ZA NASTAVNIKE I DIREKTORE

Tokom 2021. godine realizovane su obuke na osnovu 25 programa stručnog usavršavanja nastavnika akreditovanih u Katalogu stručnog usavršavanja nastavnika. Obukama je prisustvovalo ukupno 1347 nastavnika.

Obuke su realizovane u okviru sljedećih područja rada:

I Prioritetna područja stručnog usavršavanja – 152 nastavnika

1. Transkripcije i komercijalna muzika kao alternatativa u nastavi gitare- 25 nastavnika
2. Muzika komunikacije u savremenom vaspitno-obrazovnom procesu - 44 nastavnika
3. Softverski programi za kompjutersko modelovanje u arhitekturi Archicad 2D – 15 nastavnika
4. Softverski programi za kompjutersko modelovanje u arhitekturi Archicad 3D - 18 nastavnika
5. Unisex frizer- interaktivno i inovativno stručno usavršavanje nastavnika -15 nastavnika
6. Laravel –Razvoj modernih web aplikacija - 13 nastavnika
7. Preduzeće za vježbu- preduzetništvo - 22 nastavnika

II Oblast pedagogije, andragogije, psihologije, metodike, didaktike i dr. – 838 nastavnika

1. Obuka nastavnika za implementaciju obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja-190 nastavnika
2. Obuka koordinatora za praćenje realizacije obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja- 65 nastavnika
3. Obuka koordinatora za praćenje realizacije obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja (pedagoga) -27 nastavnika
4. Primjena asistivne tehnologije u radu sa djecom sa smetnjama vida, tjelesnim i kombinovanim smetnjama- 32 nastavnika
5. Dostupnost mreža podrške djeci sa posebnim obrazovnim potrebama – 25 nastavnika
6. Izrada i sprovođenje individualnog tranzicionog plana ITP 2 -25 nastavnika
7. Rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama (inkluzivno obrazovanje, izrada individualnog razvojnog plana, izrada tranzicionog plana)-17 nastavnika



8. Izrada elektronske pedagoške dokumentacije - 20 nastavnika
9. Funkcije i svojstva dobrih testova znanja - 46 nastavnika
10. Elektronski kvizovi, asocijacije i testovi - 18 nastavnika
11. Samoevaluacija u ustanovama stručnog obrazovanja - 178 nastavnika
12. Izrada materijala za učenje i podučavanje - 26 nastavnika
13. Program obuke za instruktore praktičnog obrazovanja kod poslodavca- 60 nastavnika
14. Program obuke za eksterne evaluatore ustanova stručnog obrazovanja-109 nastavnika

III Drugi programi stručnog usavršavanja – 357 nastavnika

1. Uloga nastavnika u implementaciji modularizovanih obrazovnih programa – Kompetencije i ishodi učenja, njihovo vrednovanje i timski rad – 254 nastavnika
2. Office 365 i Microsoft Teams -učenje na daljinu - 28 nastavnika
3. Škola kao resurs za prevenciju i suzbijanje govora mržnje, radikalizma i nasilnog ekstremizma - 25 nastavnika
4. Prava i obaveze nastavnika kroz zakonsku i školsku regulativu - 50 nastavnika

Stručno usavršavanje kod poslodavaca završilo je 18 nastavnika, takođe po akreditovanom programu.

Odjeljenje kontinuirano radi na izdavanju uvjerenja o završenim obukama za nastavnike, na izdavanju licenci za nastavnike i na dobijanju viših zvanja za nastavnike (67 predloga za napredovanje je analizirano).

Obnovljeno je 62 licence za nastavnike stručno-teorijskih predmeta i praktične nastave shodno Pravilniku o bližim uslovima, načinu i postupku izdavanja i obnavljanja dozvole za rad nastavniku, direktoru i pomoćniku direktora obrazovno-nastavne ustanove.

Pripremljen je Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2021./2022. godinu i 2022./2023. godinu koji sadrži 174 programa:

- 64 programa iz prioriternih oblasti stručnog usavršavanja;
- 48 programa iz oblasti pedagogije, andragogije, psihologije, metodike, didaktike i dr.;
- 67 programa iz drugih oblasti stručnog usavršavanja.



Prioritetna oblast stručnog usavršavanja koja sadrži 64 programa podijeljena je na 16 podoblasti. Programi su raspoređeni na sljedeći način:

1. Elektrotehnika – 9 programa
2. Informacione tehnologije - 18 programa
3. Mašinstvo i obrada metala - 5 programa
4. Mehatronika – 4 programa
5. Saobraćaj – 5 programa
6. Građevinarstvo i uređenje prostora – 1 program
7. Ekonomija- 3 programa
8. Pravo - 2 programa
9. Prehrana- 2 programa
10. Zdravstvo i socijalna zaštita - 2 programa
11. Hemijska industrija -1 program
12. Trgovina - 1 program
13. Ugostiteljstvo – 3 programa
14. Lične usluge - 3 programa
15. Muzička umjetnost – 3 programa
16. Obuka kod poslodavca – 1 program

Oblast pedagogije, andragogije, psihologije, metodike, didaktike i dr. sadrži 48 programa raspoređenih u 8 podoblasti na sljedeći način:

1. Implementacija obrazovnih programa – 5 programa
2. Interna i eksterna evaluacija - 5 programa
3. Inovativni pristup nastavi i učenju – 6 programa
4. Izrada nastavnog materijala - 3 programa
5. Vrednovanje i ocjenjivanje postignuća učenika - 7 programa
6. Rad u nastavi sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama - 14 programa
7. Rad sa darovitim učenicima - 2 programa
8. Komunikacija u školi - 6 programa

Druge oblasti stručnog usavršavanja sadrže 62 programa raspoređenih u 6 podoblasti:

1. Razvoj ključnih kompetencija - 38 programa
2. Izrada dokumenata za razvoj kvalifikacija – 4 programa
3. Organizacija slobodnih i vannastavnih aktivnosti - 7 programa
4. Globalno obrazovanje - 8 programa
5. Timski rad i saradnja - 3 programa
6. Ostalo – 2 programa



2.6. UČEŠĆE U KOMISIJAMA

U periodu januar-jun 2021. godine predstavnici ovog odjeljenja učestvovali su u radu različitih komisija koje su formirali: Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, stručne i mješovite škole.

2.7. OBILAZAK POSLODAVACA I UTVRĐIVANJE MATERIJALNIH I KADROVSKIH USLOVA ZA UKLJUČIVANJE POSLODAVACA U DUALNO OBRAZOVANJE

Odjeljenje je napravilo četiri komisije koje su obišle sve poslodavce koji su se prijavili, a koji se po prvi put uključuju u dualno obrazovanje. Komisiju čine predstavnik Centra, predstavnik Privredne komore i direktor škole. Ove komisije su obišle 64 poslodavca. Samo tri poslodavca nijesu dobili rješenje o realizaciji dualnog obrazovanja.

2.8. UČESTVOVANJE I PRAĆENJE FORUMA ETF-A ZA UNAPREĐENJE I ODRŽAVANJE KVALITETA STRUČNOG OBRAZOVANJA, UČESTVOVANJE NA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I RADIONICAMA

Aktivnosti u vezi sa imenovanjem CSO kao Nacionalnog referentnog tijela kod Evropskog referentnog okvira za osiguranje kvaliteta u stručnom obrazovanju EQAVET za Crnu Goru i predstavnika Odjeljenja za kvalitet kao kontakt lica za saradnju sa EQAVET.

Savjetnici Odjeljenja za kvalitet prisustvovali su na dva PLA sastanka i jednom godišnjem sastanku organizovanog od strane EQAVET mreže.

Savjetnici Odjeljenja za kvalitet učestvovali su na tri događaja organizovana od strane ETF Foruma za osiguranje kvaliteta.

Učešće na domaćoj i regionalnoj konferenciji u okviru projekta KulturKontakt Austrija Efikasno osiguranje kvaliteta kroz uspješno upravljanje promjenama u srednjim stručnim školama.



Savjetnici Odjeljenja su prisustvovali sastanku u organizaciji MOR-a na kom su predstavljeni preliminarni nalazi izrade Sistema za praćenje diplomanata učenika TVET/ srednjeg obrazovanja u Crnoj Gori.

Savjetnici Odjeljenja su imali razgovore oko nastavaka saradnje i planiranja daljih aktivnosti sa predstavnicima KulturKontakata i Foruma ETF-a.

Savjetnici Odjeljenja su prisustvovali i prvom sastanku u okviru projekta ERI SEE na kojem su dogovoreni dalji planovi i koraci u okviru cilja poboljšanje kvaliteta stručnog obrazovanja.

Učešće na prvom regionalnom sastanku šest zemalja na kojem su se dogovorili i planirali koraci trogodišnjeg projekta vezanog za podršku kvalitetu stručnog obrazovanja kroz eksternu evaluaciju i poboljšanje svih elemenata koji čine ovu evaluaciju.

Aktivno učešće na webinaru u okviru ETF Foruma za osiguranje kvaliteta na kome je predstavnik Centra predstavio način na koji se sprovodi eksterna evaluacija u obrazovanju odraslih.

Aktivno učešće savjetnika na Kick off meeting u okviru Dunavske regionalne strategije na kojem se raspravljalo o regionalnoj saradnji u vezi sa Centrima za stručnu izvrsnost.

Učešće savjetnika na webinaru u okviru EQAVET mreže za osiguranje kvaliteta. Tema vebinara je bila Quality assurance of flexible VET pathways.

2.9. ISTRAŽIVANJE, ANALIZA I KOMENTARI NA STRATEŠKA I ZAKONSKA DOKUMENTA

Sprovedeno istraživanje Privredne komore Crne Gore i Centra za stručno obrazovanje na temu "Iskustvo poslodavaca koji učestvuju u dualnom sistemu obrazovanja u Crnoj Gori". Napravljena promocija rezultata za zainteresovane strane.



Sprovedeno istraživanje na temu „Istraživanje o organizaciji i realizaciji prilagođene nastave u školskoj 2020/2021. godini u stručnom obrazovanju“, urađena analiza i napravljen izvještaj.

Sprovedeno istraživanje i urađena Analiza praćenja destinacija učenika nakon završetka školovanja za 2019/2020 godinu. Na zahtjev ETF Foruma za osiguranje kvaliteta dokument je postavljen na njihovu platformu. Urađena promocija istraživanja u Privrednoj komori, gdje su prisustvovali udruženja i nekoliko zainteresovanih ministarstava.

Izvršena je promocija rezultata sprovedene analize dualnog obrazovanja od 2017. do 2021. godine i u datim preporukama napravljena osnova za kontinuirano praćenje dualnog obrazovanja za svaku narednu godinu. Pri čemu bi se izvještaj sa preporukama raditi na svake tri godine.

Učestvovanje u istraživanju o položaju programa „Karijerno vođenje“ sa osvrtom na stručno obrazovanje.

Sprovedena analiza i urađen izvještaj o rezultatima završnih ispita u junskom ispitnom roku 2020. godine.

Sprovedena analiza i napravljen izvještaj o osipanju učenika u srednjoškolskom stručnom obrazovanju za 2020/2021. školsku godinu.

Odjeljenje je napravilo iskorak u praćenju destinacija učenika nakon završetka školovanja i pripremilo novi onlajn upitnik za praćenje destinacija učenika nakon završetka školovanja, što će omogućiti lakše prikupljanje i obradu podataka.



3. OBRAZOVANJE ODRASLIH

3.1. IZRADA STRATEŠKIH DOKUMENATA ZA OBLAST OBRAZOVANJA ODRASLIH

- Aktivnosti na izradi **Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2022. godinu**
- Aktivnosti na pripremi *Izveštaja o realizovanim aktivnostima Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2021. godinu.*
- Aktivnosti na izradi dokumenta **Smjernice za obrazovanje na daljinu** za organizatore obrazovanja odraslih <https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/online-ucenje-smjernice-za-organizatore-obrazovanja-odraslih>
- Popunjavanje tabelarnog Izveštaja o realizaciji **Akcionog plana za unapređenje položaja RE** i priprema **narativnog izveštaja** koji je upućen Ministarstvu za ljudska i manjinska prava
- Analiza Predloga **Strategije zapošljavanja i ažuriranje sadržaja strategije ciljevima i aktivnostima** iz oblasti obrazovanja odraslih

Priprema izveštaja o realizaciji manifestacije „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“ <https://cso.gov.me/vijesti/245605/Realizovana-manifestacija-XX-Dani-obrazovanja-i-ucenja-odraslih.html>

3.2. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA:

- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Personalni asistent/ Personalna asistentkinja,**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Vatrogasac/Spasilac**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Pomoćnik poslastičara**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Pomoćnik konditora**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Poslastičar u ugostiteljstvu**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Konditor**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Autoperač-Podmazivač;**
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Autovulkanizer/ka;**
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Mehaničar/ka motornih vozila**



- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Pomoćnik mehaničara motornih vozila**
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Pomoćnik električara motornih vozila**
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije **Električar motornih vozila**
- Program obrazovanja za sticanje ključne vještine - **Primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki instruktor**
- Program obrazovanja za sticanje ključne vještine - **Primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki terapeut**
- Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina **Koordinator/Koordinatorica za zaštitu kritične infrastrukture**
- Program obrazovanja za sticanje znanja i vještina za lični razvoj *Priprema za roditeljstvo i prvi koraci*
- Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije **Primjena digitalnih alata u nastavi sa odraslim polaznicima**
- Prilagođavanje modula programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje jednostavnih **baštovanskih poslova po principima permakulture starijim osobama**
- Program obrazovanja za sticanje osnovne informatičke pismenosti za **starije**
- Programa obrazovanje za stručno usavršavanje **patronažnih sestara** **Jačanje podsticajnog roditeljstva kroz patronažne posjete**
- U završnoj fazi izrade je Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za **sakupljanje sekundarnih sirovina**

3.3. STRUČNA PODRŠKA U IZRADI SLJEDEĆIH PROGRAMA:

- Program obrazovanja za stručno usavršavanje zaposlenih **Opasnost od požara i postupak zaposlenog prilikom gašenja početnog požara** Vatrostop iz Danilovgrada
- Program obrazovanja za stručno usavršavanje zaposlenih **za početno gašenje požara** Bezbjednost d.o.o.
- Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije **Baze podataka, Digitalbee**
- Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije **Digitalni marketing, Digitalbee**



3.4. AKTIVNOSTI NA IZRADI ISPITNIH KATALOGA ZA STICANJE KLJUČNIH VJEŠTINA:

- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **Rodna ravnopravnost**,
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **Komunikacija sa javnošću u javnom sektoru**
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **GIS analitičar**,
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **Romologija**,
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **Predovilaštvo**
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine **Koordinator za zaštitu kritične infrastrukture**
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine - **Primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki instruktorka**
- Ispitni katalog za provjeru ključne vještine - **Primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki terapeut**

3.5. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJA I OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNIH DANA

- **Obilježavanje međunarodnog dana pismenosti 8. septembra** kroz realizaciju tematskog sastanka “Pismenost i roditeljske kompetencije“ u cilju obilježavanja Međunarodnog dana pismenosti
- **Obilježavanje Međunarodnog dana starijih osoba 1. oktobra** kroz učešće na aktivnost koja je organizovana u saradnji sa Crvenim krstom Crne Gore
- **Organizovana manifestacija „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“ od 1. do 21. decembra 2021. godine.**

U okviru manifestacije Odjeljenje za obrazovanje odraslih i CŽU je organizovalo sljedeće aktivnosti:

- o Prezentacija publikacije i rezultata istraživanja o uticaju COVID-19 na obrazovanje odraslih i tržište rada <https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/istrazivanje-o-uticaju-pandemije-covid-19-na-obrazovanje-odraslih-i-trziste>
- o Konferencija povodom jubileja manifestacije Festivali/Dani obrazovanja i učenja odraslih <https://www.facebook.com/EPALE-Montenegro-1685104525093013> na kojoj je predstavljena, između ostalog, publikacija „20 godina festivala/dana obrazovanja i učenja odraslih“



<https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/publikacija-20-godina-festivaladana-obrazovanja-i-ucenja-odraslih>

- Seminar NLP za lidere u obrazovanju
- Okrugli sto: Unapređenje integracije azilanata i lica pod supsidijarnom zaštitom
- Prezentacija priručnika i programa obrazovanja Priprema za roditeljstvo i prvi koraci <https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/priprema-za-roditeljstvo-i-prvi-koraci>
- Prezentacija priručnika i programa obrazovanja Primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike

U toku manifestacije Privredna komora je organizovala seminare na temu:

- Upravljanje marketingom u eri promjena i digitalizacije,
- Konferencija "Sajber bezbjednost" i
- Promocija Horizont poziva i umrežavanje potencijalnih partnera.

Aktivnosti u okviru manifestacije su imale i licencirane ustanove za obrazovanje odraslih:

- Inter lingua je organizovala dan otvorenih vrata,
- JU Gimnazija "Slobodan Škerović" i DoubleL Centar za strane jezike i prevođenje su organizovali prezentaciju obrazovne ponude,
- JU Osnovna škola "Radoje Čizmović" iz Nikšića je organizovala tribinu "Značaj osnovnog obrazovanja odraslih".

Osmišljena je i realizovana medijska kampanja i gosotovanja sa ciljem promocije manifestacije, obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja. Linkovi ostvarenih gostovanja:

- <https://youtu.be/byzHpPn89Qk> - Jutarnji program - RTCG
- https://youtu.be/AYfvPsE_CgY - Boje Jutra - TV Vijesti
- https://youtube.com/watch?v=KLG--rK_YI&feature=share - Lice Podgorice – Gradska televizija
- <https://youtu.be/nb5Tr4rIq3c> - RTV Budva
- https://youtu.be/u_FL7Jr2XXE – Novsko popodne - RTV Herceg Novi
- TV 7 – Gostovanje u jutarnjem programu



3.6. PRAĆENJE REALIZACIJE OSNOVNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH I AKTIVNOSTI SA RE RODITELJIMA I AZILANTIMA

Obilazak nastave za osnovno obrazovanje odraslih koja se realizuje u JU Osnovna škola "Radoje Čizmović" Ozrinići, Nikšić

- Program osnovnog obrazovanje odraslih pohađala su 120 polaznika/ca, a Program elementarnog funkcionalnog opismenjavanja 13 polaznika/ca
- Organizovane su radionice za RE roditelje u:
JU OŠ "Radoje Čizmović" Nikšić
JU OŠ „Maršal Tito“ Ulcinj
JU OŠ "Pavle Žižić" Bijelo Polje i
JU OŠ "Ratko Mitrović" Berane i
Kampu na Koniku
U radionice je bilo uključeno 70 RE roditelja
- Realizovane su dvije radionice sa azilantima u saradnji sa UNHCR-om – prva sa polaznicima koji su pohađali program obrazovanja za učenje crnogorskog jezika, a druga sa azilantima koji treba da pohađaju program u cilju unapređenja izvođenja programa i rezultata na kraju programa.

3.7. OSTALE AKTIVNOSTI

- Ažuriranje baze podataka licenciranih organizatora obrazovanja odraslih u Crnoj Gori
- Ažuriranje baze podataka andragoški osposobljenog nastavnog kadra u Crnoj Gori (rodno senzitivni podaci)
- Aktivnosti na izradi budžetskog programiranja za 2022. godinu
- Priprema sadržaja i specifikacija za javne nabavke iz domena posla Odjeljenja za obrazovanje odraslih i CŽU
- Učešće u analizi i korekciji projektnog plana i predloga za IPA III
- Aktivnosti informisanja i savjetovanja zainteresovanih građana, organizatora obrazovanja odraslih, obrazovnih ustanova, poslodavaca i dr.
- Učešće na nacionalnoj konferenciji u Crnoj Gori povodom predstavljanja regionalnog Challenge Fonda, čiji je organizator Privredna Komora Crne Gore
- Sastanak sa predstavnicima Centra za profesionalnu rehabilitaciju u vezi obrazovne ponude za odrasle i postupka licenciranja



- Sastanak sa predstavnicima **Trening centra Azalea Maritame iz Bijele** u vezi akreditacije programa i postupka licenciranja
- Sastanak sa direktoricom **Uprave za kadrove** o aktivnostima i budućoj saradnji ustanova
- Pružanje **informacija auto-školama** o realizaciji programa andragoškog osposobljavanja i načinu prijavljivanja
- Sastanak sa predstavnicima **Logate akademije** u vezi izrade novih programa obrazovanja
- Sastanak sa poslodavcem koji želi da **akredituje program za Profesionalnog grumera**
- Učesće na **sastancima mreže pružalaca socijalnih i zdravstvenih usluga za pomoć pri reintegraciji bivših osuđenika**
- Sastanak sa predstavnicima **MOR-a za unapređenje zapošljavanja** u sklopu projekta: „Ublažavanje posljedica COVID-19 u svijetu rada u Crnoj Gori“ koji uz podršku Fonda za dobro upravljanje i Britanske ambasade MOR sprovodi u Crnoj Gori
- Održan sastanak sa predstavnicama **UNHCR-a u vezi motivisanja azilanata za pohađanje programa** obrazovanja za azilante i bolje intergracije azilanata
- Sastanak sa predstavnicima **Montenegro airlines-a u vezi izrade programa obrazovanja**
- Potpisivanje sporazuma o saradnji sa **Kancelarijom za zaštitu prava djeteta**

3.8. UČEŠĆE NA MEĐUNARODNIM I REGIONALNIM SKUPOVIMA

- Konferencija "Obrazovanje odraslih i pandemija. Izazovi. Šanse. Budućnost." koja je održana 24. i 25. juna u Neumu, u organizaciji DVV Internationala BiH
- Zoom susret sa studentima II i III godine pedagogije Filozofskog fakulteta u Sarajevu 4. juna u okviru kojeg su predstavnice Odjeljenja prezentovale Aktivnosti i izazove u oblasti obrazovanja odraslih u Crnoj Gori
- Skup na Jahorini u okviru projekta "Ekonomsko osnaživanje porodica i mladih" u organizaciji Save the children na području BiH i Privredna komora kantona Sarajevo u okviru kojeg je 14. juna predstavnica Odjeljenja održala online prezentaciju učesnicima
- Online dvodnevnom događaju i prezentacija na temu: "Uloga obrazovanja odraslih za potrebe tržišta rada, promjene i izazovi za sistem neformalnog obrazovanja u Crnoj Gori" koji je organizovan u okviru Projekta bilateralne tehničke saradnje prosvjetnih inspekcija Slovenije i Crne Gore



- Konferencija „Obrazovanje odraslih u XXI vijeku-nešto staro, nešto novo i nešto posuđeno – u organizaciji Ustanove za obrazovanje odraslih Dante, od 30.09. do 1.10-2021. u Rijeci
- Učesće na online pripremnom sastanku za konferenciju CONFINTEA VI 8 – 9. septembar 2021.
- Učesće na online događaju za sprovođenje Berlinskog procesa - Conference on Adult Learning and Education – The Resilient Response to Future Challenges 8-9. septembar 2021.

3.9. PROFESIONALNI RAZVOJ

- Obuka za digitalni marketing
- Seminar “Stres zaposlenih, COVID i izgaranje - Pogled u budućnost”, u organizaciji Privredne komore
- Učesće predstavnika Odjeljenja na predstavljanju međunarodnog projekta „Aktivno starenje (Bridging the AGE GAP)” u organizaciji Unije poslodavaca

3.10. DRUGE EDUKACIJE

- Fokus grupa “Digitalizacija u obrazovanju”, u organizaciji Odjeljenja za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta
- Obuka za programski budžet: opšti dio, Ministarstvo finansija



4. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE

4.1. OPŠTA AKTA

U prvoj polovini godine Centar za stručno obrazovanje je, u skladu sa Rješenjem o Privremenom finansiranju donio Odluku i potpisao Ugovore sa Licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih za izvođenje programa osnovnog obrazovanja za odrasle, za svaki mjesec posebno, o raspodjeli budžetskih sredstava namijenjenih za transfer obrazovanju sa Budžetske pozicije 4312 - Transferi obrazovanju.

Nakon donošenja Budžeta Crne Gore, Centar za stručno obrazovanje je, raspoloživa sredstva, sa budžetske pozicije 4312 - Transferi obrazovanju, u znosu od 35,359.50€, koja su namijenjena za podršku i finansiranje osnovnog obrazovanja odraslih, rasporedio Licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih za izvođenje programa osnovne škole o čemu su potpisani Ugovori sa Licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih za period avgust-decembar 2021. godine.

Zaključno sa 31.12.2021. godine Centar za stručno obrazovanje ima 29 zaposlenih.

Kontinuirano se radi na izmjenama i dopunama Knjige procedura JU Centra za stručno obrazovanje. U 2021. godini je urađena nova procedura o načinu i postupku zapošljavanja javnim oglašavanjem, a u toku je izrada procedure za disciplinski postupak.

4.2. JAVNE NABAVKE

U skladu sa članom 84 Zakona o javnim nabavkama ("Sl. list Crne Gore", br. 74/19) urađen je Plan javnih nabavki za 2021. godinu, u skladu sa preporukama Ministarstva finansija i socijalnog staranja, na koji je izdata Saglasnost. Plan je urađen u skladu sa preporukama Ministarstva finansija i dodijeljenim sredstvima privremenim Budžetiranjem.

Planom javnih nabavki za 2021. godinu je planirano ukupno 11 postupaka.

U prvoj polovini 2021. godine sprovedeno je po zakonskim procedurama 3 postupka jednostavnih nabavki po ugovoru, dok ostale jednostavne nabavke su realizovane neposrednom pogodbom, odnosno po profakturi ili fakturi o kojima se



ažurira evidencija o nabavkama. Puštanjem u rad ESCJ – elektronske platforme za javne nabavke, Centar je u trećem kvartalu 2021. godine sproveo jedan postupak jednostavnih nabavki preko platforme.

Urađen i usvojen izvještaj o realizovanim nabavkama male vrijednosti i Izvještaj o jednostavnim nabavkama za 2020. godinu pripremljen u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima koji su usvojeni na sjednici UO 26.02.2021., kao i polugodišnji izvještaj koji se priprema direktno na elektronskoj platformi.

4.3. SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA

U prvom kvartalu 2021. godine održane su dvije sjednice Upravnog odbora u V sazivu (IX i X).

Na IX sjednici, održanoj 26. februara 2021. godine, Upravni odbor je usvojio: Finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje za 2020. godinu, Izvještaja o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama u 2020. godini i Izvještaj popisne komisije sa predlogom za otpis za 2020. godinu.

Na X sjednici, održanoj 12. aprila 2021. godine, Upravni odbor je usvojio: Plan rada Centra za stručno obrazovanje za 2021. godinu i Izvještaj o realizaciji finansijskog plana za I kvartal 2021. godine.

Rješenjem Vlade Crne Gore, br. 04-200/4 od 1.06.2021. godine, imenovana su tri nova predstavnika Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za Upravni odbor Centra za stručno obrazovanje u sastavu: Milica Jaramaz-predsjednica, Dragan Čadenović-član i Miljan Stanišić-član, dok dosadašnji članovi Upravnog odbora, koje imenuje Centar iz redova zaposlenih: Dušan Bošković i Radoje Radunović, nastavljaju sa članstvom u UO.

U drugoj polovini 2021. godine održane su tri sjednice Upravnog odbora u VI sazivu.

Prva sjednica Upravnog odbora u VI sazivu (prva-konstitutivna) održana je 9. jula 2021. godine, na kojoj je Upravni odbor donio Poslovnik o radu VI saziva Upravnog odbora i usvojio: Finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje za 2021. godinu, Izvještaj o radu Centra za stručno obrazovanje za prvu polovinu 2021. godine sa Izvještajem o realizaciji plana rada prikazan tabelarno po aktivnostima.

Na drugoj sjednici, održanoj 15. oktobra 2021. godine, Upravni odbor je usvojio: devetomjesečni Finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje, Izvještaj o radu



za treći kvartal 2021. godine sa Izvještajem o realizaciji plana rada za 9 mjeseci prikazan tabelarno po aktivnostima. Na istoj sjednici Upravni odbor je upoznat sa predlogom Plana budžeta za 2022. godinu i tekućim pitanjima koja se tiču unapređenja unutrašnjih odnosa zaposlenih u Centru.

Na trećoj sjednici, održanoj 24. decembra 2021. godine, Upravni odbor je upoznat sa zaključenim sporazumima sa Hrvatskom i Srbijom i aktivnostima Centra u četvrtom kvartalu.

4.4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama («Službeni list CG», br. 44/12), objavljen je Vodič za pristup informacijama u posjedu JU Centar za stručno obrazovanje, br. 05-1-56 od 29.01.2021. godine. Takođe, poštuje se proaktivno i kontinuirano objavljivanje informacija na veb sajtu Centra.

U prvoj polovni godine donijeto je jedno Rješenje po zahtjevu za slobodan pristup informacijama.

4.5. FINANSIJE

- Izrađen je izvještaj o napretku EPALÉ projekta za 2020. godinu i usvojen od strane donatora,
- Urađen i usvojen finansijski izvještaj za 2020. godinu sa obrazloženjem, usvojen na sjednici Upravnog odbora 26.02.2021. godine i dostavljen Ministarstvu finansija i socijalnog staranja u propisanom roku,
- Urađen i usvojen finansijski izvještaj za I kvartal 2021. godine,
- Urađen predlog budžeta za 2021. godinu i dostavljen Ministarstvu finansija i socijalnog staranja u propisanom roku,
- Pripremljen i sastavljen predlog budžeta Centra za 2022. godinu,
- Uspostavljene administrativne pretpostavke za početak implementacije projekta „Povezani kroz mobilnost“ i obavljeni finansijsko-računovodstveni poslovi za projekat.



4.6. LICENCE ZA RAD U OBRAZOVNO-VASPITNIM USTANOVAMA

U toku 2021. godine Centar je izdao 734 licence za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama.

4.7. OSTALO

Kontinuirani rad na pravno-administrativnim, finansijskim i opštim poslovima (arhivskim poslovima, poslovima tehničke obrade dokumenata i održavanju službenih vozila Centra).

Kontinuirano održavanje službenih vozila Centra i drugih opštih poslova.

Zaposleni u Službi su aktivno učestvovali u realizaciji projektnih aktivnosti EPALÉ projekta.

Učešće na obukama iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrola koji se tiču prepoznavanja rizika i sastavljanja registra rizika.

Pohađanje obuke za planiranje programskog budžeta za 2021. godinu i pripremne radnje za izradu budžeta za 2021. godinu.

Učešće na dvodnevnoj stručnoj radionici u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, koja je prvenstveno bila namijenjena zaposlenima u javnom sektoru, iz institucija koji su obveznici državne revizije, imaju ili treba da formiraju unutrašnju reviziju i koriste Međunarodne računovodstvene standarde u javnom sektoru.

Učešće na inicijalnom sastanku partnera na projektu „Povezani kroz mobilnost“ u Mađarskoj 17. i 18. septembra i početak implementacije projektnih aktivnosti.



4.8. RADNA TIJELA: ODBOR ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I ODBOR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Sjednice Odbora za stručno obrazovanje i Odbora za obrazovanje odraslih

U periodu od januara do juna 2021. godine održane su po dvije sjednice Odbora za stručno obrazovanje i Odbora za obrazovanje odraslih.

Na Odboru za stručno obrazovanje je razmatrano sljedeće:

1. Obrazovni program **Zdravstveno laboratorijski sanitarni tehničar**, nivoa IV1 iz sektora: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo
2. Obrazovni program **Zubni tehničar i stomatološki asistent**, nivoa IV1 iz sektora: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo
3. Obrazovni program **Tehničar dizajna i izrade proizvoda na bazi drveta**, nivoa IV1 iz sektora: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Šumarstvo i obrada drveta
4. Obrazovni program **Stolar-Tapetar**, nivoa III iz sektora: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Šumarstvo i obrada drveta
5. Obrazovni program **Šumarski tehničar**, nivoa IV1 iz sektora: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Šumarstvo i obrada drveta 7
6. Obrazovni program **Šumar**, nivoa III iz sektora: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Šumarstvo i obrada drveta
7. Obrazovni program **Mašinski tehničar energetike i termotehnike**, nivoa IV1 iz sektora: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr), podsektor: Mašinstvo
8. Obrazovni program **Mehaničar energetskih postrojenja**, nivoa III iz sektora: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr), podsektor: Mašinstvo
9. Obrazovni program **Instalater termotehničkih sistema**, nivoa III iz sektora: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr), podsektor: Mašinstvo
10. Obrazovni program **Hotelsko-turistički tehničar**, nivoa IV1 iz sektora: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Turizam
11. Obrazovni program **Izvođač završnih građevinskih radova**, nivoa III iz sektora: Građevinarstvo i uređenje prostora, podsektor: Građevina
12. Obrazovni program **Vodoinstalater**, nivoa III iz sektora: Građevinarstvo i uređenje prostora, podsektor: Građevina
13. Obrazloženje izmjena i dopuna obrazovnih programa koji su usvojeni u periodu 2017-2020. godine



14. Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2021/2022. i 2022/2023. godinu
15. Predlog za proširenje recenzentske liste Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva

Na Odboru za obrazovanje odraslih je razmatrano sljedeće:

1. Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije Baze podataka, predlagač Digitalbee
2. Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije Digitalni marketing, predlagač Digitalbee
3. Ispitni katalog za sticanje ključne vještine Prevodilaštvo
4. Ispitni katalog za sticanje ključne vještine Romologija
5. Program obrazovanja za sticanje ključne vještine **Personalni asistent/ Personalna asistentkinja**
6. Program obrazovanja za stručno usavršavanje zaposlenih – **Opasnost od požara i postupak zaposlenog prilikom gašenja početnog požara**
7. Program obrazovanja za sticanje ključne vještine **primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki instruktorka**
8. Program obrazovanja za sticanje ključne vještine **primjena Reiki alternativne metode liječenja – Reiki terapeut**
9. Program obrazovanja za sticanje ključne vještine **Koordinator/ Koordinatorica za zaštitu kritične infrastrukture**
10. Ispitni katalog za sticanje ključne vještine primjena **Reiki alternativne metode liječenja – Reiki instruktorka**
11. Ispitni katalog za sticanje ključne vještine primjena **Reiki alternativne metode liječenja – Reiki terapeut**
12. Ispitni katalog za sticanje ključne vještine **Koordinator za zaštitu kritične infrastrukture**
13. Informacija o pristiglim dopisima iz oblasti **Kozmetike**



5. PROJEKTI

5.1. REALIZACIJA PROJEKTA EPALE NACIONALNA SLUŽBA PODRŠKE ZA CRNU GORU

- **Priprema EPALE Progress report za 2020. godinu** – obavezni izvještaj po zahtjevu Evropske komisije
- **Priprema za sprovođenje aktivnosti** koje su podržane kroz **projekat EPALE Nacionalna služba podrške za Crnu Goru**
- **Prevođenje sadržaja na crnogorski jezik za EPALE platformu** zbog pomjeranja na sistem drupal 8
- **Saradnja sa CSS-om** (učesće u obaveznim webinarima, online sastancima, međunarodnom online sastanku EPALE ambasadora i predstavnika EPALE timova (EPALE Ambassadors Event - 2 December 2021 <https://teams.microsoft.com/.../GfljnqFSq0eKMXoy8jyWqQ>), informisanje o planovima i trenutnim aktivnostima na nacionalnom nivou)
- **Vođenje zvanične FB stranice EPALE Montenegro** i procjena kvaliteta i relevantnosti sadržaja objavljenih od strane trećih lica u cilju davanja zvaničnog odobrenja da se sadržaji publikuju
- Realizovana je **obuka EPALE tima, EPALE ambasadora i predstavnika medija na temu Medijska pismenost i EPALE platforma** 3-5. jul 2021.
- Realizovane sve aktivnosti usmjerene na sprovođenje **empirijskog istraživanja o uticaju pandemije Covid-19 na obrazovanje odraslih i tržište rada** – pripremljena je dvojezična publikacija u elektronskoj formi i štampana verzija istraživačkog rada, ključni nalazi i preporuke, rezultati istraživanja su predstavljeni 01. decembra na dan otvaranja manifestacije „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“ i na konferenciji povodom jubileja 20 godina festivala/dana obrazovanja i učenja odraslih, koja je održana u Budvi 10-11. decembra 2021. godine uz prisustvo predstavnika relevantnih institucija i gostiju iz regiona i live stream prenos konferencije <https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/istrazivanje-o-uticaju-pandemije-covid-19-na-obrazovanje-odraslih-i-trziste>
- Realizovane sve aktivnosti na izradi programa obrazovanja i priručnika **Priprema za roditeljstvo i prvi koraci** – pripremljena je dvojezična publikacija u elektronskoj formi i štampanoj verziji koja je predstavljena na konferenciji povodom jubileja XX godina festivala/obrazovanja učenja odraslih na prezentaciji ovog dokumenta 17. decembra 2021.



<https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/priprema-za-roditeljstvo-i-prvi-koraci>

- Realizovana **pilot obuka programa obrazovanja Priprema za roditeljstvo i prvi koraci** za 25 učesnika i dodijeljene potvrde učesnicima o završenom programu obrazovanja
- Realizovane sve aktivnosti usmjerene na izradi programa obrazovanja i priručnika **Primjena digitalnih alata u online nastavi sa odraslim polaznicima** - pripremljena je publikacija u elektronskoj formi i štampanoj verziji
- Realizovana **pilot obuka Programa obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije** Primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle za 15 učesnika/ca, dodijeljene potvrde učesnicima o završenom programu obrazovanja
- Realizovana dvodnevna **tematska obuka EPALE ambasadora**, 27-28. februara 2021. godine
- Ostvareno učešće na **redovnim online sastancima u vezi obavezne EPALE konferencije za stejkholdere**
- Ostvareno učešće na **regionalnom sastanku EPALE timova**, održanom u Bosni i Hercegovini povodom pripreme za V Regionalnu EPALE konferenciju, čiji je domaćin Srbija, za predstojeću redovnu online CSS-NSS konferenciju i pripremu regionalnih EPALE aktivnosti u narednom pozivu za projektne predloge
- Inicijalne pripreme za studijsku posjetu **NSS tima Turske EPALE timu Crne Gore, koja je odložena zbog epidemiološke situacije**
- Podrška multijezičnosti na EPALE platformi, informisanje stejkholdera o tematskim fokusima za 2021. u obrazovanju odraslih
- Ostvareno učešće EPALE ambasadora i predstavnika EPALE tima na međunarodnoj online EPALE konferenciji 02-03. decembra u organizaciji CSS-a
- Ostvareno učešće na IX Međunadornom andragoškom simpozijumu održanom 20-22. oktobra u Svetom Martinu na Muri (Hrvatska)
<http://www.cjelozivotno-ucenje.hr/odrzan-9-medunarodniandragoskisimpozij/?fbclid=IwAR0oi1itjIhJ0MjxcxQzPe7CxrhhnFN6pfp4753lAJRW8SkxlPA2tkRPPL0>
- Ostvareno učešće i prezentacija primjera dobre prakse na V regionalnoj EPALE konferenciji, održanoj 22 - 23. novembra 2021. godine
<https://epale.ec.europa.eu/sr/blog/peta-regionalna-epale-konferencija->



[unapredene-digitalnih-kompetencija-odraslih-za-pristup?fbclid=IwAR19vQdJdh7wp9aidYJ1ssPL8blllhVxzUX0c2xJsiJggqS8pAg2XWEn-ys](https://www.facebook.com/IwAR19vQdJdh7wp9aidYJ1ssPL8blllhVxzUX0c2xJsiJggqS8pAg2XWEn-ys)

- Učešće u anketi EAEA u cilju nacionalnog izvještavanja, pripremljen izvještaj za Crnu Goru
- Medijsko predstavljanje i promocija aktivnosti koje se realizuju u okviru projekta EPALe
- Redovno objavlivanje sadržaja na EPALe platformi
- Pripremljena i objavljena dvojezična publikacija „20 godina festivala/dana obrazovanja i učenja odraslih“ <https://epale.ec.europa.eu/me/resource-centre/content/publikacija-20-godina-festivaladana-obrazovanja-i-ucenja-odraslih>

5.2. TOKOM 2021. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ KVALIFIKACIJA, UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI U OKVIRU ČETIRI VELIKA PROJEKTA, ČIJE SU GLAVNE AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:

Tokom 2021. godine, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u realizaciji velikog broja aktivnosti u okviru projekata, čije su glavne aktivnosti iz nadležnosti ovog Odjeljenja:

1. Regionalni projekat **TO REGOS**, u okviru kog je od januara do juna održan veliki broj nacionalnih i regionalnih sastanaka u cilju izrade nacionalnih standarda zanimanja iz sektora Građevinarstvo i uređenje prostora koji su regionalno usaglašeni između 6 ekonomija (Albanija, BiH, Sjeverna Makedonija, Kosovo, Srbija i Crna Gora):
 - a. Moler
 - b. Monter suve gradnje
 - c. Keramičar
 - d. Podopolagač

Ovaj projekat je finansirala Austrijska razvojna agencija sredstvima iz Austrijske razvojne saradnje, a partneri u projektu su i: Inicijativa za reformu obrazovanja jugoistočne Evrope (ERISEE), koja je i koordinirala projektne aktivnosti u ekonomijama zapadnog Balkana, Alijansa za radno-bazirano učenje na zapadnom Balkanu (WBA4WBL) - VET agencije / centri iz regiona, KulturKontakt Austrija, Komorski investicioni forum Zapadnog Balkana, kao i Privredna komora Austrije.



U okviru projekata, održan je i veliki broj sastanaka i email komunikacija projektnog tima koji čine koordinator za obrazovanje i koordinator za privredu. Koordinator projekta za obrazovanje je predstavnik Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija. Tokom realizacije projekta, u ovom periodu, napisani su izvještaji o realizaciji redovnih aktivnosti, polugodišnji i godišnji izvještaji o realizovanim aktivnostima i ostalo što je projektom bilo predviđeno. Nakon razvoja regionalno zasnovanih standarda zanimanja, urađena je Studija izvodljivosti razvoja regionalno zasnovanih standarda kvalifikacija. Osnovna ideja te studije bila je istražiti mogućnost razvoja regionalno zasnovanih standarda kvalifikacija u saradnji svih šest ekonomija koje učestvuju u TO REGOS projektu. U studiji su eksterni stručnjaci analizirali metodološki okvir za razvoj regionalnih standarda kvalifikacija i sproveli uporednu analizu institucionalnog i zakonodavnog okvira. Takođe su izradili preporuke i akcioni plan koji opisuju potencijal razvoja regionalnih standarda kvalifikacija. Za studiju izvodljivosti su predstavnici Odjeljenja dali ulazne sistemske informacije, kao i detaljne komentare na nacrt koji je dostavljen svim ekonomijama.

Završna konferencija ovog projekta, održana je 15. juna 2021. godine u Crnoj Gori. Predstavnik Odjeljenja je obavljala kontinuiranu komunikaciju i pripremu materijala za održavanje završne konferencije, uključujući prezentaciju i teme za panel diskusiju. Završnoj konferenciji u Podgorici, prisustvovali su i ostali članovi Odjeljenja. Završna konferencija u Beogradu je održana 31. maja, gdje je predstavnik Odjeljenja pripremila i predstavila prezentaciju o regionalnim iskustvima u okviru Projekta.

ERI SEE Sekretarijat je organizovao aktivnosti u okviru studijske posjete kojoj su prisustvovali predstavnici svih šest ekonomija (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Sjeverne Makedonije, Srbije i Crne Gore). U okviru studijske posjete, pripremljen je materijal za diskusiju o dualnom obrazovanju u Crnoj Gori, o budućim projektnim aktivnostima, rodnoj ravnopravnosti i ostalim temama koje su posjetom bile predviđene. Predstavnici Odjeljenja su učestvovali u ovoj završnoj aktivnosti projekta.

U okviru ovog projekta sprovedena je nezavisna procjena projekta koji je implementirao ERI SEE. Predstavnici Odjeljenja su tokom jula učestvovali u popunjavanju upitnika i direktnim intervjuima od strane nezavisnih evaluatora.

Pripremljeni su detaljni izvještaji o realizovanim aktivnostima u okviru projekta, kao i o usvojenim dokumentima.



10. septembra je održan finalni događaj povodom prezentacije TO REGOS evaluacionog izvještaja koji su radili nezavisni eksperti. Sastanku su prisustvovali i aktivno učestvovali predstavnici Odjeljenja.

17. septembra je objavljen priručnik za diseminaciju na koji je predstavnica Odjeljenja dala komentare i objavila ga na sajtu. Osim toga pripremljen je i poslat izvještaj o diseminaciji svih projektnih aktivnosti od strane predstavnika Odjeljenja.

Tokom septembra, pripremljeno je i poslato pismo namjere za nastavak projekta. Nastavak projekta pod nazivom EQET SEE, započet je u decembru 2021. godine. Održan je kick off sastanak, kao i sastanak SEEVET mreže kojem je predstavnica Odjeljenja prisustvovala.

2. IPA Projekat „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“, u okviru kojeg je održan veliki broj sastanaka sa vođom projekta, kao i sa predstavnicima ekspertskog tima uključujući sastanke projektnog koordiancionog tima, sa analizom rezultata u okviru Projekta. U okviru ovog Projekta, urađeno je i usvojeno 27 SZ, 27 SK, 12 SKN i 12 OP. Tokom prve polovine godine, u okviru Projekta su održane obuke za oko 150 nastavnika. Tokom prve polovine godine, obavljena je kontinuirana komunikacija sa predstavnicima projekta vezana za predloge načina realizacije projektnih aktivnosti u kojima je Odjeljenje intenzivno učestvovalo. Dati su komentari na dokument Vodič za nastavnike u implementaciji modularizovanih obrazovnih programa. Pripremljen je materijal za Upravni odbor projekta koji sadrži aktivnosti rada Odjeljenja. Izdvojeni su moduli praktične nastave za dualno obrazovanje iz 17 modularizovanih obrazovnih programa nivoa III, sa pripremom za štampu koja je koordinirana sa dizajnerom Projekta. Moduli/ishodi učenja su odštampani u A3 formatu i podijeljeni privrednicima koji učestvuju u dualnom obrazovanju. Projekat je nakon dvije godine implementacije u Crnoj Gori, završen 23. avgusta 2021. godine. Tokom jula i avgusta, održan je veliki broj sastanaka uživo i online i obavljena svakodnevna email komunikacija do posljednjeg dana projekta sa predstavnicima ekspertskog tima u cilju realizovanja planiranih preostalih projektnih aktivnosti. Na sastancima i u email komunikaciji je kontinuirano razmatran trenutni status realizovanih aktivnosti, po segmentima, kao i kratkoročni plan daljih aktivnosti. 5. jula je održana finalna konferencija u okviru ovog IPA projekta na kojoj su predstavljeni dvogodišnji rezultati. Detaljnu prezentaciju svih aktivnosti iz ugla Centra za stručno obrazovanje, pripremila je i prezentovala predstavnica Odjeljenja. Tokom jula je održan veliki broj sastanaka sa eksperticom projekta



vezan za promotivne projektne aktivnosti. Napravljen je plan promocije koja je trajala tokom jula i avgusta, do kraja trajanja Projekta. Kontaktirane su škole koje su izabrane od strane predstavnika Odjeljenja, izabrani su učenici koji su napravili kratke video zapise o tome zašto je značajno odabrati određeno zanimanje. Svi video zapisi su skladišteni na drajvu, detaljno su pregledani i komentarisani. Nakon sugestija, materijali su korigovani u neposrednoj komunikaciji sa eksperticom, dizajnerom i montažerom. Pripremljene su informacije za društvene mreže (Facebook i Instagram) koje su tokom trajanja projekta vođene od strane ekspertice projekta. Urađen je predlog teksta i dizajna za štampani letak (flajer) u skladu sa dogovorom sa eksperticom na Projektu. Dati su komentari na finalni izgled štampanog letka (flajera). Kreiran je Dropbox folder za skladištenje promotivnog materijala do kog će učenici dolaziti preko QR koda. Usaglašen je disclaimer sa Ministarstvom prosvjete, nauke, kulture i sporta i Delegacijom EU u Crnoj Gori. Pripremljeni su spiskovi nastavnika za realizovane i preostale obuke u okviru projekta (izrada nastavnih materijala, eksterna evaluacija, interna evaluacija, obuka instruktora u preduzećima). Tokom jula, predstavnici Projekta su predali finalni izvještaj o njegovoj dvogodišnjoj realizaciji. Predstavnicu Odjeljenja je projektu pripremila podatke o realizaciji svih aktivnosti iz nadležnosti Odjeljenja, a uvidom u izvještaj dala komentare koji su usvojeni u finalnoj verziji dokumenta. Tokom jula, predstavnici Projekta su predali finalnu verziju Vodiča za nastavnike na koji je predstavnicu Odjeljenja dala komentare. Početkom avgusta, održan je sastanak sa ekspertom na Projektu na kom su dogovoreni detalji vezani za medijsko gostovanje, radionicu za predstavnike privrede i radionicu za izradu nastavnih materijala. Urađen je koncept medijskog gostovanja, nakon čega je održano još nekoliko online sastanaka povodom preciziranja svih uloga na press konferenciji. 7. avgusta je održana konferencija za novinare. Predstavnicu Odjeljenja je učestvovala na konferenciji i snimanju video materijala koji je objavljen na tv-u i društvenim mrežama. Pripremljeno je i saopštenje za medije koje je objavljeno na portalima i u štampanim medijima. Početkom avgusta su pripremljeni dopisi za škole vezani za predstojeće obuke nastavnika u okviru IPA Projekta do kraja projekta. 18. i 19. avgusta. Održana je dvodnevna obuka nastavnika za izradu nastavnih materijala kojoj su prisustvovali predstavnici Odjeljenja. Krajem avgusta, predstavnicima Projekta su pripremljeni i poslani svi urađeni standardi i programi tokom dvogodišnjeg trajanja Projekta.

3. IPA Projekat „Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore“ u okviru kog je održan veliki broj sastanaka sa predstavnicima projektne grupe. Tokom prve polovine godine, održane su preostale obuke nastavnika prema Katalogu za stručno usavršavanje nastavnika, po grupama, pri čemu su obukama prisustvovali predstavnici Odjeljenja. Sastanci



projektnog koordinacionog tima su u tom periodu održavani online. U drugoj polovini godine, sastanci su organizovani uživo, kao i sastanci Upravnog odbora projekta. U okviru Projekta je organizovan okrugli sto na temu: „Osnaživanje nastavničkih kompetencija u studijskim programima za inicijalno obrazovanje nastavnika na Univerzitetu Crne Gore“. Okrugli sto je održan 21. januara 2021. godine, a prisustvovali su predstavnici Odjeljenja. U julu je u okviru ovog Projekta angažovana Non-key ekspertica za komunikacionu strategiju i PR. Predstavnicu Odjeljenja je, kao član projektnog tima učestvovala u evaluaciji i odabiru kandidata, na osnovu predviđenih uslova. 7.9. održan je peti sastanak Projektnog tima sa ciljem razmatranja finalnih predloga dokumenata nastalih u okviru Projekta (Crnogorski okvir ključnih kompetencija, Program za integraciju ključnih kompetencija (2022-2023), Priručnik za nastavnike, Moduli za inicijalno obrazovanje nastavnika). Tokom sastanka je predstavljen Izvještaj o sprovedenim obukama, kao i planirane aktivnosti do kraja projekta posebno u dijelu medijske kampanje. Obavljena je komunikacija u vezi sa planiranim aktivnostima vezanim za posjete školama koje su izabrane kao najbolje u okviru Projekta, kao i aktivnosti vezane za samoevaluaciju u vaspitno-obrazovnim institucijama u Crnoj Gori. Predstavnici Odjeljenja su sa projektnim timom obišli JU Srednja Elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ i JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“, koje su od strane Projekta, izabrane kao reprezentativne. Nastavnici ove škole su prezentovali realizovane projektne aktivnosti i za njih je održana dodatna obuka. U okviru medijske kampanje, u decembru je snimljen studijski materijal u kom je učestvovala predstavnicu Odjeljenja. Materijal je prikazan na završnoj konferenciji, društvenim mrežama, kao i u emisiji naučno obrazovnog programa državne televizije. Završna konferencija ovog Projekta održana je 21. decembra 2021. godine, kada je ujedno održan i posljednji Upravni odbor kom je prisustvovala predstavnicu Odjeljenja. Na završnoj konferenciji su prezentovani rezultati Projekta iz ugla Centra za stručno obrazovanje, kao i dalji plan aktivnosti. Predstavnicu Odjeljenja je prezentovala značaj ključnih kompetencija u obrazovnom sistemu Crne Gore i dalje korake u implementaciji.

- 4. Erasmus + projekti: Mobilnost učenika i nastavnika u stručnom obrazovanju.** U okviru Projekta **Connected through mobility** koji se odnosi na mobilnost učenika i nastavnika iz Crne Gore, iniciran od strane Mađarske ambasade i MeOut organizacije, detaljno je proanalizirana dokumentacija sa svim detaljima projekta koji će trajati 3 godine i uspostavljena je bliža komunikacija sa koordinatorom Projekta. Centar za stručno obrazovanje je



partner u ovom Projektu, a tri predstavnika Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija će biti zadužena za realizaciju. 25. februara je održana cjelodnevna online prezentacija svih odobrenih projekata u okviru VET mobility projects for the Western Balkans. 18. marta 2021. godine, u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, održan je prvi sastanak sa koordinatorom Projekta. Sveobuhvatni cilj ovog pilot projekta je upoznavanje četiri zemlje zapadnog Balkana: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Kosova, sa međunarodnim programom mobilnosti u stručnom obrazovanju. Projekat obuhvata kratkoročne i dugoročne razmjene učenika srednjih stručnih škola u trajanju od 30 i 90 dana iz svake od navedenih zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo i Crna Gora) u neku od zemalja obuhvaćenih Erasmus+ programom (Grčka, Mađarska, Poljska, Srbija, Slovačka, Slovenija), razmjenu nastavnika uz učenje na radnom mjestu u trajanju od sedam dana, organizaciju konferencija i drugih aktivnosti koje će Centar za stručno obrazovanje, kao partnerska institucija, sprovesti u Crnoj Gori. Sastanku su prisustvovali predstavnici MeOut organizacije iz Mađarske i Centra za stručno obrazovanje iz Crne Gore, koji su dogovorili zajedničke aktivnosti u okviru Projekta u narednom periodu. Povodom početka realizacije projekta „Connected through mobility“ koji se odnosi na mobilnost učenika i nastavnika iz Crne Gore, iniciran od strane Mađarske ambasade i MyOut organizacije, u julu su potpisani ugovori o partnerstvu i saradnji prilikom čega je obavljena komunikacija sa predstavnicima Projekta u cilju utvrđivanja svih detalja. Tokom avgusta je obavljena komunikacija povodom transfera prvog dijela budžeta za mobilnost učenika i nastavnika. Pripremljeni su podaci za SkillMeUp – IT skills for life predlog Projekta. Povodom zvaničnog početka projekta „Connected through mobility“ koji će se u Crnoj Gori realizovati u naredne tri godine, 17. i 18. septembra 2021. godine, u Mađarskoj je održan kick off meeting, koji je bio prvi sastanak koordinatora projekta svih zemalja učesnica. Sastanku su prisustvovali predstavnici zemalja Zapadnog Balkana koje će u Projektu imati priliku da učestvuju u pilot programu mobilnosti u stručnom obrazovanju. Tokom dvodnevnog sastanka, detaljnije su predstavljene aktivnosti Projekta, nakon čega su prisutni obišli nekoliko predstavnika poslodavaca koji su kroz program mobilnosti bili domaćini učenicima iz različitih zemalja u dualnom obrazovanju. Imali su priliku da razgovaraju i sa poslodavcima i sa učenicima. Dogovorene su dalje aktivnosti i date su instrukcije za naredni period. Sastanku je prisustvovala predstavnica Odjeljenja. U novembru je održana prva konferencija u okviru Projekta kojoj je prisustvovao predstavnik Odjeljenja. Na konferenciji su dogovoreni detalji prvog kruga mobilnosti. Tokom decembra su pripremljeni materijali za prvi



poziv učenicima za kratkoročnu mobilnost u Poljskoj. Prvi poziv je poslat krajem decembra.

5. Privredna komora Crne Gore u saradnji sa organizacijom Uniser iz Italije implementira projekat "Internacionalizacija sistema za stručno osposobljavanje u zemljama zapadnog Balkana" **INTERVET WB**. Pored Crne Gore, Projekat se implementira u zemljama regiona: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Sjeverna Makedonija i Srbija, kao i u osam zemalja Evropske unije. Cilj Projekta je unapređenje stručnog obrazovanja sa posebnim osvrtom na znanja i vještine stečene kroz praksu, kao i rada organizacija iz ove oblasti. Kroz Projekat su predviđene obuke i mobilnost nastavnika i instruktora u okviru regiona i zemalja EU. Predstavници Odjeljenja su učestvovali na više prezentacija ovog Projekta, definisanju sektora obuhvaćenih projektom i ostalim kontinuiranim aktivnostima, kao posrednici između Privredne komore i škola i savjetodavno u dijelu nadležnosti Odjeljenja. Nakon prve razmjene učenika, predstavnici Odjeljenja su učestvovali u prezentaciji rezultata.
6. U okviru ugovora o nabavci opreme IPA Projekta "**Nabavka opreme za praktičnu nastavu u srednjem stručnom obrazovanju**", Odjeljenje je imalo predstavnike u evaluacionoj komisiji. Održano je nekoliko sastanaka komisije tim povodom.
7. Početkom februara, održano je nekoliko sastanaka u Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta u okviru **Regional Challenge Fonda (RCF)**, kojima su prisustvovali predstavnici Privredne komore, Centra i Ministarstva. Na sastanku su predstavljani koncept i ciljevi Fonda. Nakon prvog sastanka, pripremljen je dopis za škole od strane predstavnika Odjeljenja u cilju njihovog informisanja o nacionalnoj prezentaciji Fonda, 17. februara. Nakon poslatog dopisa, obavljena je individualna komunikacija sa školama u cilju pružanja stručne podrške prilikom prikupljanja dokumentacije i osmišljavanja projekata iz svih sektora. Svi savjetnici Odjeljenja su uključeni u ovu aktivnost, prema oblastima koju savjetodavno pokrivaju. U cilju podrške školama iz Budve i Podgorice koje su ušle u uži izbor, nakon njihovog obraćanja Centru za stručno obrazovanje, iniciran je sastanak sa Ministarstvom prosvjete, nauke, kulture i sporta kako bi na najbolji mogući način pripremili aplikaciju za Projekat. Sa predstavnicima RCF-a, obavljena je komunikacija u vezi sa statusom izabranih škola, fakulteta i organizatora obrazovanja. Elektrotehnička škola iz Podgorice i Mješovita škola iz Budve, dobile su sredstva iz Fonda.



- 8. Projekat NVU Staze – Mentor učeniku sa posebnim obrazovnim potrebama.** U cilju pružanja dodatne podrške učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama, NVU Staze je uz podršku Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, obrazovnih institucija i škola, pokrenula projekat „Mentor učeniku sa posebnim obrazovnim potrebama“. Projekat ima za cilj da se učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama pruži dodatni vid podrške u osnovnom i srednjem obrazovanju, najviše u karijernom smislu. Projekat se tokom septembra i oktobra 2021. god. pilotira u četiri srednje stručne škole. Predstavnici Odjeljenja su učestvovali u pripremi Vodiča i praćenju pilotiranja projektnih aktivnosti u školama.

5.3. OSTALO

ODGOVOR NA ZVANIČNE DOPISE INSTITUCIJAMA I DAVANJE STRUČNOG MIŠLJENJA

- U februaru je Centru upućen dopis vezan za zastupljenost hemije u obrazovnim programima iz oblasti zdravstva, na koji je upućen odgovor Odjeljenja.
- Ministarstvu rada je poslata kompletna baza usvojenih standarda zanimanja.
- Poslat je odgovor na dopise o tumačenju norme nastavnika za realizaciju modula.
- Pripremljena je dokumentacija za verifikaciju diplome i validnosti obrazovnog programa iz oblasti zdravstva, na lični zahtjev.
- Pripremljen je odgovor u vezi sa nedoumicama pojedinih škola oko izbora stručno-teorijskog predmeta na stručnom ispitu.
- Direktorima škola je poslat dopis vezan za najavu 10 novih modularizovanih obrazovnih programa koje Odjeljenje priprema za školsku 2021/22. godinu.
- Pripremljen je odgovor na dopis u vezi sa programima obrazovanja iz oblasti Kozmetike.
- Pripremljen je odgovor na inicijativu za uvođenje ekonomske gimnazije.
- Pripremljen je odgovor na dopis Zaštitnici ljudskih prava u vezi sa Pomorskom školom iz Kotora.
- Pripremljen je odgovor na upit direktorice JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ u vezi sa engleskim jezikom struke u oblasti ugostiteljstva.
- Pripremljen je dopis školama vezano za informaciju o završnom ispitu u avgustovskom roku.



- Pripremljen je odgovor na upit škole „25. maj“ Tuzi o profilu i nivou obrazovanja nastavnika za modul Kulturno istorijska baština Crne Gore.
- Pripremljen je dopis za JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola iz Bara sa detaljnim instrukcijama o realizaciji modula sa * u modularizovanim obrazovnim programima, načinu organizovanja grupa, ulozi nastavnika i organizatora praktičnog obrazovanja i dr.
- Pripremljen je odgovor na upit nastavnice JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ iz Budve o planovima za stručne module.
- Pripremljen je odgovor na upit nastavnice JU Gimnazija Kotor o ulozi organizatora praktičnog obrazovanja.
- Pripremljen je odgovor na upit nastavnika JU Srednja Građevinsko-geodetska škola „Inž.Marko Radević“ o realizaciji obuke nastavnika za ArchiCad 3D.
- Pripremljen je odgovor na prigovor JU Srednja medicinska škola „Dr. Branko Zogović“ iz Berana u vezi sa OP Farmaceutski tehničar.
- Pripremljen je odgovor na upit JU SSŠ iz Berana o ulozi koordinatora.
- Pripremljeni su i poslani dopisi za obuku nastavnika u avgustu i septembru po školama i gradovima.
- Pripremljeni su i poslani dopisi za obuku direktora i pomoćnika direktora u septembru.
- Pripremljeni su i poslani dopisi sa materijalima za planiranje nastave i ocjenjivanje.
- Pripremljeni su i poslani dopisi za imenovanje koordinatora za školsku 2021-22. godinu.
- Pripremljen je odgovor školi iz Berana u vezi sa planiranjem nastave iz oblasti Mikrobiologije i Botanike.
- Pripremljen je odgovor školi u vezi sa profilom za modul Internet i elektronsko poslovanje u trgovini.
- Pripremljeno pojašnjenje školi iz Berana u vezi sa sadržajem uvjerenja o završenom dijelu obrazovnog programa koje treba izdati učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama (Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija i Frizer).
- Kontinuirano savjetovanje nastavnika i predstavnika psihološko-pedagoške službe vezano za realizaciju inkluzivnog obrazovanja.

ORGANIZACIJA TAKMIČENJA I SAJMOVA

- Centar za stručno obrazovanje je posredstvom Ispitnog centra dobio poziv da učestvuje kao posmatrač na ovogodišnjoj online **Međunarodnoj ekonomskoj olimpijadi**, kako bi Crna Gora imala priliku da razmotri učešće crnogorskog



tima sljedeće godine. Odjeljenje za istraživanje i razvoj kvalifikacija je pozvalo sve zainteresovane nastavnike ekonomske grupe predmeta/modula i direktore škola u kojima se realizuju obrazovni programi iz oblasti ekonomije, da se prijave i proprate događaj koji će biti održan od 26. jula do 01. avgusta 2021. godine. Događaj je praćen u svojstvu posmatrača. Tokom decembra je organizovan online sastanak sa organizatorima Međunarodne olimpijade za školsku 2021/22. godinu prilikom čega je postignut dogovor o učešću crnogorskog tima u Kini, čemu bi prethodila organizacija nacionalnog takmičenja iz oblasti ekonomije.

- U organizaciji Ministarstva obrazovanja Bugarske i bugarskog Servis centra preduzeća za vježbu, u periodu od 21. do 23. aprila 2021. godine, održan je **Međunarodni online sajam virtuelnih preduzeća za vježbu**. Učešće predstavnika iz Crne Gore organizovano je uz podršku Servis centra preduzeća za vježbu Crne Gore koje je u nadležnosti ovog Odjeljenja. Na sajmu se predstavilo 166 preduzeća za vježbu iz šest zemalja. Učesnici su se takmičili iz više različitih kategorija. Sajam je po prvi put održan online. Učenici Preduzeća za vježbu „Garden herbs“ iz JU SEŠ „Mirko Vešović“ iz Podgorice su osvojili drugo mjesto u kategoriji „Najaktivnije internacionalno preduzeće“ („Most active international company“). Preduzeće za vježbu „Garden herbs“ se bavi uzgojem i proizvodnjom različitih vrsta ljekovitog bilja.
- Organizovano učešće preduzeća za vježbu iz Crne Gore na **Međunarodnom online sajmu u Sloveniji**.
- 13. juna 2021. godine, u organizaciji ICT Cortex-a i JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“, održana je **takmičarska prezentacija finalnih rješenja iz oblasti IT-a** koju su pripremili učenički timovi III razreda u okviru realizacije praktične nastave kod poslodavca predviđene obrazovnim programom: Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Praktična nastava kod poslodavca, realizovana je za 30 učenika tokom dva mjeseca, koji su obučavani u sedam kompanija, članica ICT Cortex - klastera za informacione tehnologije, inovacije, edukaciju, dizajn i tehnološki razvoj Crne Gore: Alicorn, Amplitudo, Bild Studio, Coinis, Data Design, Logate i Oykos development. Tokom realizacije praktične nastave, učenici su imali obuke i radili na konkretnim projektnim rješenjima. Tokom prezentacije, koja je bila takmičarskog tipa, sedam učeničkih timova sastavljenih od po četiri učenika, predstavili su svoja rješenja koja su realizovali uz pomoć mentora iz preduzeća i mentora iz škole, na temu online školske biblioteke. Prezentacija je bila dostupna uživo za članove žirija i preko live stream-a za sve ostale koji su željeli da je prate. Šestočlani stručni žiri, sastavljen od



- predstavnik različitih kompanija i institucija, činila je između ostalih, predstavnicu Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija.
- Održano je više sastanaka generalne skupštine **EuroSkills-a (GA)**, na kom su predstavljena nova pravila i način organizacije takmičenja. Sastanci GA su bili organizovani online preko aplikacije Zoom. S obzirom na situaciju izazvanu Covidom-19, nakon konsultacija na nacionalnom nivou, odlučeno je da se tim Crne Gore neće takmičiti na ovogodišnjem Euro Skills-u u Graz-u od 22. do 26 septembra. Predstavnicu Odjeljenja je tehnički delegat Crne Gore u WorldSkills asocijaciji i učestvovala je na svim sastancima koji su ovim povodom organizovani u prvoj polovini godine. U ovom periodu je obavljena i kontinuirana email komunikacija sa Sekretarijatom WorldSkills Europe. Tokom jula, popunjen je upitnik vezan za WorldSkills Europe Asocijaciju i Erasmus + projekte i održano nekoliko sastanaka i razmijenjen veliki broj mejlova povodom pripreme za EuroSkills takmičenje. Crna Gora nije učestvovala na takmičenju u septembru, ali predstavnicu Odjeljenja je kao tehnikom jula i avgusta učestvovala na sastancima koji su tim povodom bili održani.
 - 15.12.2021. godine, održano je **takmičenje učenika srednjih stručnih škola iz oblasti elektrotehnike pod nazivom: „Energije u žici“**. Predstavnicu Odjeljenja je učestvovala u ulozi žirija. Na takmičenju su učestvovali učenici četiri srednje stručne škole u kojima se realizuju obrazovni programi iz oblasti elektrotehnike.

ORGANIZACIJA JAVNIH RASPRAVA

U skladu sa procedurom, Centar za stručno obrazovanje je objavio nacрте **12 novih modularizovanih obrazovnih programa** koji su urađeni u skladu sa planom i propisanom procedurom, uz podršku IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“, koji u Crnoj Gori realizuje konzorcijum čiji je glavni partner Particip GmbH, u skladu sa važećom Metodologijom za izradu modularizovanih obrazovnih programa u srednjem stručnom obrazovanju. Na taj način je organizovana javna rasprava za 12 novih modularizovanih obrazovnih programa prije nego što su poslati na usvajanje, s obzirom na situaciju izazvanu virusom Covid-19. Nakon javne rasprave, izvršena je analiza pristiglih sugestija među kojima je bilo onih koje su se uvažile, a za one koje nisu, urađeno je detaljno obrazloženje.

KATALOG PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA



Predstavnici Centra za stručno obrazovanje su učestvovali u pripremi Konkursa za izbor programa stručnog usavršavanja nastavnika u školskoj 2021/22. i 2022/23. godini, u komisiji za pregled i razvrstavanje programa po oblastima, kao i u komisiji za davanje mišljenja o pristiglim programima u okviru prioriternih oblasti, oblasti pedagogije, psihologije, metodike, didaktike i drugih oblasti stručnog usavršavanja nastavnika. Pregledani su programi iz svih oblasti i napisana mišljenja za oko 200 pristiglih programa iz svih oblasti.

UČEŠĆE U PISANJU IZVJEŠTAJA, ANALIZA I UPITNIKA

Tokom 2021. godine, predstavnici Centra, učestvovali su u pisanju izvještaja, analiza i upitnika:

1. Mjesečni izvještaji o radu
2. Kvartalni izvještaji
3. Polugodišnji izvještaj
4. Godišnji izvještaj o radu za prethodnu, 2020. godinu
5. Plan rada za 2021. godinu
6. Plan budžeta za za 2021. i 2022. godinu
7. Izvještaj o realizaciji Akcionog plan za sprovođenje Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) za 2021. godine
8. Izvještaj o sprovođenju Strategije inkluzivnog obrazovanja u Crnoj Gori 2019-2025, za 2021. godinu
9. Izvještaj o realizaciji Programa za razvoj i podršku talentovanim učenicima 2020-2021 za školsku 2020/21. godinu.
10. Izvještaj o realizaciji Programa za realizaciju preporuka za unapređenje obrazovne politike 2019-2021. na osnovu rezultata studije PISA 2015, za 2019. godinu
11. Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Strategije razvoja MMSP 2018-2022, za 2020. godinu
12. Izvještaj o školskim programima za rad sa nadarenim učenicima, za 2019/20. i 2020/21. školsku godinu
13. Izvještaji za potrebe projekata
14. Analiza zastupljenosti informatike u obrazovnim programima
15. Analiza zastupljenosti medijske pismenosti u obrazovnim programima
16. Upitnik za direktore srednjih škola o modelima organizacije nastave u II polugodištu
17. Upitnik za direktore srednjih stručnih škola o izazovima i problemima realizacije nastave u školskoj 2020/21. godini
18. Analiza odgovora direktora



19. Upitnik za direktore srednjih stručnih škola o organizaciji završnog ispita
20. Upitnik za koordinateure za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa o realizaciji nastave
21. Analiza odgovora koordinatora
22. Upitnik za organizatore praktičnog obrazovanja
23. Upitnik za nove koordinateure za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa
24. Upitnik o realizaciji individualnog tranzicionog plana 2 (ITP2) u školskoj 2020/21. godini.

UČEŠĆE U RADU KOMISIJA, RADNIH GRUPA I RADNIH TIJELA

Tokom perioda januar - jun 2021. godine, Centar za stručno obrazovanje - predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u radu različitih komisija, radnih grupa i radnih tijela.

1. Nastavljen je rad radne grupe za organizaciju i praćenje vaspitno-obrazovnog rada u uslovima epidemije Covid-19 formirane krajem 2020. godine od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za izradu preporuka za realizaciju nastave u II polugodištu. Predstavica Odjeljenja je bila članica podgrupe za definisanje modela za srednje škole (stručne, mješovite, gimnazije, muzičke, obrazovne i resursne centre). Preporuke su tokom januara finalizirane i poslate školama od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta. Centar za stručno obrazovanje i Zavod za školstvo su u januaru dobili zaduženje da urade preporuke školama za realizaciju obrazovnih programa u II polugodištu. Predstavnici Odjeljenja su uradili preporuke koje su poslate u zajedničkom dopisu sa Zavodom za školstvo. Preporuke se odnose na realizaciju teorijske nastave, praktične nastave u školi i kod poslodavca, izborne module i predmete, ocjenjivanje i sl. Tokom avgusta, održana su dva sastanka radne grupe za organizaciju i praćenje vaspitno-obrazovnog rada sa ciljem dogovora u vezi sa početkom školske 2021/22. godine, realizacije preporuka Instituta za javno zdravlje, analize mjera koje su preduzele institucije sistema i dr. Sastancima je prisustvovao predstavnik Odjeljenja.
2. Nastavljen je rad radne grupe formirane od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za vođenje pedagoških evidencija i javnih isprava u II polugodištu. Predstavnik Odjeljenja je bio član ove radne grupe. Preporuke su tokom januara finalizirane i poslate školama u vidu zajedničkog dopisa Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje.
3. Predstavnik Odjeljenja je učestvovao u radnoj grupi koja je formirana povodom potrebe rasterećenja nastavnika u školama koje se odnosi na vođenje



pedagoške dokumentacije i javnih isprava. Pripremljene su smjernice školama tim povodom.

4. Predstavnik Odjeljenja učestvovao je na sastanku Nacionalnog partnerstva za preduzetničko učenje koje je formirala Vlada Crne Gore.
5. Predstavnica Odjeljenja je učestvovala u radnom timu za analizu obrazovnog sistema Crne Gore koja se radila u saradnji sa UNICEF-om. U okviru Analize obrazovnog sektora, predstavnici Odjeljenja su na zahtjev Ministarstva dostavili komentare na Nacrt.
6. Predstavnica Odjeljenja je učestvovala u radnoj grupi za izradu Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore 2022-2026. godine. Prije prvog konsultativnog sastanka popunjen je upitnik koji se odnosi na detaljan pregled stanja sajber bezbjednosti u stručnom obrazovanju.
7. Pilot projekat uspostavljanja platforme za online učenje – Learning Passport. U okviru ove radne grupe, predstavnica Odjeljenja je učestvovala na sastancima Radnog tima vezanih za mapiranje potreba i predstavljanje nalaza istraživanja, informacije o realizovanom testiranju Learning passport platforme, pregled planiranih aktivnosti do zvaničnog otvaranja platforme i analizu predloženih edukativnih sadržaja i planova.
8. Digitalna komponenta Inicijative za Zapadni Balkan (WB6). U okviru ove Inicijative, predstavnica Odjeljenja je učestvovala na sastancima regionalnih koordinatora za digitalnu komponentu Inicijative za Zapadni Balkan (WB6) i izradu Akcionog plana 2021-2024. za zajedničko regionalno tržište.
9. Strategija za digitalizaciju obrazovnog sistema. U okviru ove radne grupe, tokom III i IV kvartala održano je nekoliko sastanaka kompletne radne grupe i mini timova kojima je prisustvovala predstavnica Odjeljenja. Tokom sastanaka, definisani su operativni ciljevi i aktivnosti za akcioni plan strategije za period 2022-2023. godina.
10. Nacionalna strategija zapošljavanja. U okviru ove radne grupe, urađen je Nacrt strategije zapošljavanja za 2021-2025. godinu sa Akcionim planom za 2021. godinu na koji je predstavnik Odjeljenja dao komentare.
11. Program ekonomskog razvoja. Predstavnik Odjeljenja je tokom jula učestvovao u ispunjavanju podataka kao član tima za PEO.
12. Izrada Akcionog plana Industrijske politike za period 2021-2022. god.
13. Operativni program za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024. U okviru ove radne grupe, predstavnici Odjeljenja su tokom jula učestvovali na sastancima na kojima su razmatrane informacije o statusu aktivnosti na implementaciji Strategije i pregled budućih aktivnosti Radne grupe. Predstavnici Odjeljenja su pripremili pregled realizovanih aktivnosti u okviru Strategije.



14. Strategija inkluzivnog obrazovanja u Crnoj Gori (2019-2025). Predstavnicu Odjeljenja je pripremila kvartalne izvještaje i učestvovala na sastanku radne grupe za praćenje realizacije akcionog plana.
15. Radna grupa za izradu Izvještaja o realizaciji nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2016-2020). Predstavnicu Odjeljenja je učestvovala u popunjavanju izvještaja u dijelu nadležnosti CSO-a.
16. Izrađen nacrt Programa razvoja karijernog vođenja i savjetovanja (2021-2023) sa Akcionim planom za 2021-2023. godinu. Predstavnicu Odjeljenja učestvovala je u definisanju ciljeva i aktivnosti vezanim za karijerno vođenje i savjetovanje koji su u nadležnosti CSO-a.
17. U okviru ove radne grupe, tokom IV kvartala, definisani su operativni ciljevi i aktivnosti za Akcioni plan 2021-2023 godine.
18. Odbor za stručno obrazovanje. Predstavnicu Odjeljenja je učestvovala na sjednici Odbora za stručno obrazovanje u julu.
19. Predstavnicu Odjeljenja su učestvovali u pripremi materijala i njihovom razmatranju na sektorskim komisijama:
 - a. Sektorska komisija za Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (Mašinstvo i obrada metala, Elektrotehnika i automatizacija i dr.)
 - b. Sektorska komisija za Ekonomiju i pravo
 - c. Sektorska komisija za Poljoprivredu, prehranu i veterinu
 - d. Sektorska komisija za Turizam, trgovinu i ugostiteljstvo
 - e. Sektorska komisija za Zdravstvo i socijalnu zaštitu
 - f. Sektorska komisija za Građevinarstvo i uređenje prostora
 - g. Sektorska komisija za Saobraćaj i komunikacije
 - h. Sektorska komisija za društvene nauke
20. Predstavnicu Odjeljenja je učestvovala u pripremi materijala i sjednicama Odbora za stručno obrazovanje.
21. Predstavnicu Odjeljenja su kontinuirano učestvovali u radu komisija za polaganje stručnog ispita nastavnika.

UČEŠĆE NA KONFERENCIJAMA, PREZENTACIJAMA, OBUKAMA, STUDIJSKIM POSJETAMA I SLIČNIM DOGAĐAJIMA

Tokom prve polovine 2021. godine, predstavnici Centra za stručno obrazovanje, učestvovali su na online konferencijama, prezentacijama, obukama i sličnim događajima. U nastavku su neki od događaja:

1. Koordinacioni sastanak obrazovnog sektora, koji zajednički organizuju Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore i Predstavništvo UNICEF-a u Crnoj Gori, održan online preko aplikacije Zoom.



2. Radionica NVU „Staze“ kojom je započet projekat „Mentor učeniku sa posebnim obrazovnim potrebama“.
3. Regionalna radionica „Peer Learning Activity on better access to VET“ organizovanoj od strane Agencije za strukovno obrazovanje iz Hrvatske, i tom prilikom prezentovale individualne tranzicione planove kojom se djeci sa posebnim obrazovnim potrebama sistemski pomaže u uključivanju u više nivoje obrazovanja, tj. na tržište rada.
4. Regionalni događaj „Obrazovne konsultacije zemalja Jugoistočne Evrope i Turske“ na kojem je predstavljen sistem stručnog obrazovanja u Crnoj Gori.
5. Radionice na temu Programskog budžetiranja.
6. Online simpozijum u organizaciji hrvatske Agencije za nauku i visoko obrazovanje na temu: „Što stoji iza diplome: Planiranje i upravljanje karijerom temeljenom na kompetencijama“.
7. Učesće na događaju Balkan business week i prezentovanje obrazovnog sistema Crne Gore.
8. Učesće u German dual education online study visit i prezentovanje dualnog sistema obrazovanja u Crnoj Gori.
9. Prezentacije i info sesije vezane za Regional Challenge Fond.
10. Konsultativni sastanak vezan za kreiranje platforme za online učenje, razvoj digitalnih materijala i obuku nastavnika za korišćenje digitalnih sredstava u nastavi. Platforma će biti zasnovana na prototipu pod globalnim naslovom *Learning Passport* koji je nastao kao rezultat partnerstva između UNICEF-a, Microsofta, i Univerziteta u Kembridžu, a podržana je od strane Bostonske konsultantske grupe.
11. Online konferencija Bridge 47, mreže koja se fokusira na ulogu obrazovanja u podršci pozitivnih promjena, u skladu sa ciljevima 4.7 održivog razvoja.
12. Konsultacije o prioritetima u oblasti omladinske politike.
13. Priprema informacija za Ministarski sastanak u okviru platformi za Zapadni Balkan za obrazovanje i obuku i istraživanje i inovacije, koji organizuje Evropska komisija.
14. Sastanci sa Institutom za medije Crne Gore povodom predstavljanja inicijative „Medijska pismenost za sve đake“, detaljna analiza postojećeg stanja i izrada predloga.
15. Prezentacija istraživanja: Percepcija poslodavaca koji učestvuju u dualnom sistemu obrazovanja o implemetaciji ovoga procesa u Crnoj Gori.
16. SHOUT4HE – online konferencija o inovativnoj pedagogiji.
17. Učesće na ISCED-T consultation meeting – 4. oktobar 2021.
18. Učesće na četvrtom Digitalnom samitu ekonomija Zapadnog Balkana od 11-13. oktobra u Podgorici.



19. Učešće na 9th SEE Teacher education and training meeting: digital school culture, 14th and 15th October, Budva.
20. Učešće na događaju “Strengthening institutional and human capacities in dual organized TVET of partner pedagogical institutes and promotion of peer-to-peer (P2P) international exchange with relevant authorities”.
21. Učešće na informativnoj sesiji u okviru Sedmice globalnog obrazovanja (GEW 2021), 27. oktobra, u organizaciji Centra “Sjever-jug” Savjeta Evrope, u cilju promocije ciljeva kampanje i globalnog obrazovanja u zemljama članicama.
22. Učešće u obilježavanju Sedmice globalnog obrazovanja online od 15. do 21. novembra.
23. Prezentacija rezultata INTERVET Projekta mobilnosti učenika i nastavnika u organizaciji Privredne komore CG – 16. novembar.
24. Učešće na webinaru “Pravni okvir za dualno organizovano stručno obrazovanje u BPK Goražde” koju organizuje Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u saradnji sa Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u okviru projekta “Stručno obrazovanje u BiH” finasiranog od Njemačkog Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit - BMZ) i Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (Swiss Agency for Development and Cooperation – SDC) – 18. novembar.
25. Učešće na Consultation meeting on the ETF Guidelines for Assessment as Learning – 23. novembar.
26. Učešće u istraživanju u vezi sa Programom Crne Gore i EU za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku kroz intervju koji je sprovedla DeFacto Consultancy, istraživačka agencija iz Podgorice za potrebe Bild studia.
27. Učešće u fokus grupi za potrebe realizacije projekta „Istraživanje o stanju i potrebama tržišta za digitalnim vještinama u Crnoj Gori“ od strane UNDP Crna Gora. Istraživanje je imalo za cilj prepoznavanje nedostataka i prilika za poboljšanje digitalnih vještina na tržištu rada u Crnoj Gori – 1. decembar.
28. Prisustvo otvaranju manifestacije „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih” – 1. decembar.
29. Učešće na 5th Steering committee meeting face to face or via videoconference (as per your preference) to discuss the project Quality education for all progress and activity plan – 9. decembar.



30. Prisustvo webinaru TCA LEAGUE OF SKILLS - mobility and cooperation projects as a tool for development of international skills competitions - 9-10. decembar.
31. Prisustvo seminaru NLP za lidere u obrazovanju – 13. i 14. Decembar.
32. Prisustvo zvaničnom pokretanju platforme “Digitalna škola” – 15. decembar u hibridnom formatu.
33. Učešće na obuci za izradu web aplikacija u programskoj jeziku Laravel – 17. i 18. decembar.
34. Učešće u prezentovanju procedura za razvoj kvalifikacija u okviru VET4WB projekta mobilnosti kojim koordinira JU Srednja elektrotehnička škola “Vaso Aligrudić” iz Podgorice.
35. Učešće u prezentovanju procedura za razvoj kvalifikacija za sektorsku komisiju Obrazovanje i osposobljavanje.
36. Prisustvo prezentaciji programa obrazovanja i priručnika: Primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike, 21. decembar 2021. godine.
37. Redovne aktivnosti kroz EPALE projekat shodno radnom planu za 2021. godinu.
38. Praćenje Digitalnog samita Zapadnog Balkana u organizaciji Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija (11. oktobar).
39. Organizacija studijske posjete CSO za delegaciju iz Turske.
40. Sastanak sa predstavnicima Međunarodne organizacije rada (18. oktobar).
41. Dnevno praćenje EU konkursa i fondova za oblast obrazovanja.
42. Učešće na dva NSS-CSS webinaru (9. novembar i 25. novembar)
43. Konceptualna i logistička organizacija studijske posjete CSO za delegaciju iz Turske.
44. Učešće na NSS-CSS webinaru (15. decembar).
45. Učešće u aktivnosti u okviru XX Jubilarnih Dana učenja i obrazovanja odraslih u Crnoj Gori (1-20. decembra) – ceremonija otvaranja i predstavljanje priručnika, Konferencija u BD.
46. Prisustvo na Konferenciji pod nazivom “Decentralizacija usluga socijalne i dječije zaštite” (13. decembar).

SARADNJA SA SOCIJALNIM PARTNERIMA I OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA SISTEMA



Tokom 2021. godine, predstavnici Centra za stručno obrazovanje imali su brojne aktivnosti koje su se odnosile na saradnju sa socijalnim partnerima i obrazovnim institucijama sistema.

Privredna komora Crne Gore

Unija poslodavaca Crne Gore

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Zavod za školstvo Crne Gore

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Crne Gore

REGIONALNA SARADNJA SA CENTRIMA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I OSTALIM OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA

Bosna i Hercegovina

- U okviru GIZ-ovog projekta „Stručno obrazovanje u BiH“ organizovana je serija online sastanaka na temu: „Jačanje organizacijskih i ljudskih kapaciteta pedagoških zavoda u BiH kroz razmjenu iskustava sa međunarodnim institucijama sa istim ili sličnim mandatom“ koji su održani u periodu od 20. do 26. oktobra 2021. godine. Sastanci/radionice su organizovane sa 5 međunarodnih institucija koje imaju istu ili sličnu ulogu kao pedagoški zavodi u BiH. U cilju razmjene iskustava i učenja iz iskustava drugih zemalja, Centar za stručno obrazovanje Crne Gore je bio izabran za predstavljanje obrazovnog sistema CG, metodologije za izradu obrazovnih programa, implementacije, koncepta dualnog obrazovanja i sl. Predstavnicu Odjeljenja je u cjelodnevnoj sesiji sa više prezentacija predstavila navedene teme. Bilo je prisutno ukupno 42 učesnika iz PZ i ministarstava.
- U okviru TO REGOS projekta, urađeni su regionalno zasnovani standardi zanimanja

Srbija

- Potpisan bilateralni sporazum o saradnji između Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja Republike Srbije i Centra za stručno obrazovanje Crne Gore. Sporazum je potpisan 14. decembra u Beogradu.
- U okviru TO REGOS projekta, urađeni su regionalno zasnovani standardi zanimanja.

Hrvatska



- Potpisan bilateralni sporazum o saradnji između Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Republike Hrvatske i Centra za stručno obrazovanje Crne Gore. Sporazum je potpisan 13. decembra u Budvi.
- Formiran je zajednički Dropbox folder za razmjenu materijala između dvije institucije u dijelu standarda zanimanja, standarda kvalifikacija i obrazovnih programa.
- Uspostavljena je saradnja u razmjeni iskustava u razvoju kvalifikacija iz oblasti zdravstva.

AKTIVNOSTI NA VOĐENJU INFORMACIONOG SISTEMA JU CSO

- Ažuriranje zvaničnog web-portala Centra (cso.gov.me);
- Održavanje i ažuriranje zvaničnog web-portala Centra (cso.gov.me) sa dodatnim menijima, stranicama i dokumentima;
- Održavanje DokumentCentra CSO (cso.edu.me) kao i DokumentPortala CSO (csois.edu.me), administriranje domenskih naloga korisnika Portala;
- Održavanje računarske opreme (hardver i softver) Centra;
- Podrška korisnicima u Centru: upotreba opreme, povezivanje postojeće opreme i korišćenje aplikacija;
- Administriranje e-mail i domenskih naloga korisnika Centra, dostavljanje periodičnih izvještaja Ministarstvu javne uprave;
- Kompletiranje dokumentacije u sklopu održavanja informacionog sistema i dopuna evidencije resursa računarske opreme Centra;
- Priprema dokumentacije za postupak javnih nabavki računarske opreme u Centru.

IZRADA VIJESTI ZA SAJT CENTRA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I MEDIJSKA GOSTOVANJA

Tokom perioda januar – decembar 2021. godine, predstavnici Centra za stručno obrazovanje su napisali 104 vijesti za sve značajne događaje koje su organizovali. Takođe objavljeno je 39 dokumenata. Tokom 2021. godine, predstavnici Centra stručno obrazovanje su imali nekoliko medijskih gostovanja među kojima se izdvajaju:

1. Gostovanje u Jutarnjem programu TV Prva na temu značaja informacionih tehnologija u vrijeme pandemije.



2. Izjava za medije povodom takmičarske prezentacije učenika u okviru realizacije praktične nastave iz oblasti IT-a u organizaciji ICT Cortex.
3. Konferencija za novinare povodom završetka IPA Projekta „Izrada kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada“.
4. Gostovanje u okviru IPA Projekta „Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore“ za naučno obrazovni program TVCG1 (važnost ključnih kompetencija u stručnom obrazovanju, način na koji su uključene i implementacija).
5. Gostovanje u emisiji „Horizont“ na TVCG1 u vezi sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama.
6. Gostovanje u emisiji „Mislionica“ na TVCG1 u svojstvu debatnog sudije u finalnoj debati na temu „Ovaj dom vjeruje da je Crna Gora samo formalno ekološka država“.
7. Gostovanje na TV Vijesti na temu EPALÉ projekat u Crnoj Gori.
8. Gostovanje na javnom servisu TV Vijesti na temu „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“.

Izveštaj o radu Centra za stručno obrazovanje je usvojen na četvrtoj sjednici VI saziva Upravnog odbora održanoj 10. februara 2022. godine.

Br. 01-077/22-95/1

U Podgorici, 10.02.2022. godine

Izveštaj objedinila:
Miliana Dabović, pomoćnica direktora